

Utlåtande 2016:195 RIV (Dnr 140-1087/2016)

Reviderade regler för intagning och plats i förskolan och pedagogisk omsorg i Stockholms stad

Uppdatering av stadens riktlinjer för fristående förskola och pedagogisk omsorg

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Förslag till reviderade regler för intagning och plats i förskolan och pedagogisk omsorg i Stockholm stad enligt bilaga 2 till utlåtandet godkänns och ska följas av samtliga huvudmän oavsett regiform.
2. Utbildningsnämnden ska uppdatera stadens riktlinjer för fristående förskola och pedagogisk omsorg i enlighet med förslaget om reviderade regler för intagning och plats i förskolan.

Föredragande borgarrådet Olle Burell anför följande.

Ärendet

I enlighet med uppdraget i kommunfullmäktiges budget 2016 att se över stadens regler för intagning och plats i förskolan lämnar stadsledningskontoret ett förslag till reviderade regler för intagning och plats i förskolan och pedagogisk omsorg.

De viktigaste förändringarna i förslaget till reviderade regler för intagning och plats är:

- att reglerna ska följas av samtliga huvudmän oavsett regi
- en ny urvalsgrund har lagts till för barn som riskerar att inte få plats inom garantitiden

- ändring av uppsägningsvillkor för utomkommunala barn i kommunal verksamhet
- fristående verksamhet ska alltid ta emot barn folkbokförda i andra kommuner på samma villkor som barn som är folkbokförda i staden på grund av öppenhetskravet
- barn vars föräldrar är föräldralediga med syskon ges rätt till heltidsvistelse

Uppdragen utgår från kommunfullmäktiges mål om att alla barn i Stockholm har goda och jämlika uppväxtvillkor.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret och remitterats till utbildningsnämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Fasta stadsdelsnämnd, Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Norrmalms stadsdelsnämnd, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd, Älvsjö stadsdelsnämnd, Östermalms stadsdelsnämnd, Kommunal, Lärarförbundet Pysslingen skolor och förskolor AB samt SEFIF. Remissvar har även inkommit från Friskolornas riksförbund.

Utbildningsnämnden ställer sig positiv till att det förtydligas att reglerna ska följas av samtliga huvudmän oavsett regi, att fristående huvudmän ska använda samma urvalsgrunder som den kommunala verksamheten samt att barn vars föräldrar är föräldralediga med syskon ges rätt till heltidsvistelse.

Bromma stadsdelsnämnd ser positivt på att alla barn ska ha lika möjligheter att vara på förskolan, men vill belysa att de positiva effekterna av att vara i förskolan kräver en hög bemanning av pedagoger och de ekonomiska förutsättningarna bör ses över för att föreslagna riktlinjer ska få avsedd effekt.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd instämmer i att rätten till heltidsvistelse kan vara gynnande för barns lärande och utveckling och bidra till bättre kontinuitet i ett pedagogiskt sammanhang, men att de organisatoriska och ekonomiska förutsättningarna bör utredas ytterligare.

Farsta stadsdelsnämnd är positiv till att en översyn har gjorts och att reglerna ska omfatta samtliga huvudmän oavsett regi. Bedömningen är att heltidserbudandet medför att en del förskolor kommer att få anställa mer

personal och att barngrupper blir större under fler timmar per dag, vilket skulle missgynna de barn som behöver extra stöd.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd kan i flera avseenden hålla med om de synpunkter som redovisas men drar andra slutsatser vad gäller hur rätt till heltid påverkar antalet barn i barngrupp och kvaliteten i verksamheten.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd är i huvudsak positiv till de förslag som föreslås. Förslaget om rätt till heltid kan ge barn större kontinuitet i ett pedagogiskt sammanhang. Antalet barn som får ökad vistelsetid på förskolorna kommer inte kräva omfattade personalförstärkning.

Kungsholmens stadsdelsnämnd ser i huvudsak positivt på förslaget till reviderade regler för intagning och plats i förskolan. Förvaltningen konstaterar att reglerna anpassats så att de överensstämmer med bestämmelserna i skollagen och att de tydliggjorts.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd är positiv till reviderade riktlinjer då ett tydligt och transparent regelverk bidrar till att öka alla barns möjlighet till goda och jämlika uppväxtvillkor. Rätt till heltid bidrar till en minskad administration för verksamheterna och en större flexibilitet för föräldrar samt utgör en betydande kompensatorisk faktor i socioekonomiskt utsatta områden.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd delar stadsledningskontorets uppfattning att reglerna för intagning och plats i förskolan ska vara tydliga och transparenta. Att erbjuda barn till föräldralediga rätt till heltid i förskolan innebär både för- och nackdelar.

Skärholmens stadsdelsnämnd ser främst positivt på de reviderade reglerna, tydliga transparenta regler underlättar för samtliga aktörer. Rätt till heltidsvistelse i förskolan är överlag bra för barnen då forskning visar att det är positivt för barn att gå i förskolan.

Södermalms stadsdelsnämnd är positiv till de reviderade reglerna för intagning och plats på förskolan. Tydliga transparenta regler underlättar för samtliga aktörer och vårdnadshavarna.

Älvsjö stadsdelsnämnd instämmer i förslaget. De reviderade reglerna är tydliga och transparenta.

Kommunal menar att utökade vistelsetider för barn till föräldralediga kräver utökade personalresurser där behoven uppstår, så att barnskötare och förskollärare kan arbeta utifrån läroplanen med alla barn under hela vistelsetiden.

Lärarförbundet Stockholm anser att Stockholms stad måste försäkra sig om att organisation och resurser kan omhänderta förändringen med bibehållen kvalitet.

Pysslingen har inga synpunkter på själva sakinnehållet i de reviderade reglerna, men däremot principiella invändningar mot att regelverket föreslås bli obligatoriskt att följa för fristående utbildningsanordnare. Även regelverket kring heltid borde vara frivilligt att följa för fristående skolor.

SEFIF invänder mot att de nya reglerna ska bli tvingande för fristående huvudman. En utökning av vistelsetiderna befaras få negativa konsekvenser avseende ekonomin.

Friskolornas riksförbund avstyrker de punkter i förslaget som anger att reglerna ska följas av samtliga huvudmän oavsett regi, att barn vars föräldrar är föräldralediga med syskon ges rätt till heltidsvistelse samt vissa bestämmelser i riktlinjerna avseende uppsägning av plats.

Mina synpunkter

Den moderna förskolans pedagogiska verksamhet utrustar barnen med väsentliga förmågor, kunskaper och sociala färdigheter. Att gå på förskola ger också barnen bättre förutsättningar att nå sina kunskapsmål och att trivas i skolan. Förskolan har långsiktiga positiva effekter på barns lärande och utveckling och dessa effekter tenderar att vara stabila under lång tid – förskolan är en viktig del av starten på det livslånga lärandet. Förskolan utjämnar socioekonomiska effekter och är för många föräldrar ett ovärderligt stöd i omsorgen och utvecklingen av deras barn. Det är därför viktigt att ge alla barn, oavsett familjesituation, lika rätt till förskolans verksamhet.

Förslaget innebär enligt stadledningskontorets beräkningar att det i genomsnitt i staden blir ytterligare cirka ett barn per avdelning som nu kommer att få möjlighet att gå upp till två timmar extra per dag om föräldrarna så önskar. Spridningen över staden är dock inte helt jämn. I vissa stadsdelar berörs fler barn och i andra färre. På en del förskolor kan förändringen leda till en ökad arbetsbelastning för personalen. Statsdelsnämnderna och utbildningsnämnden kommer därför att följa effekterna av införandet noga så att ytterligare medel kan skjutas till om det skulle behövas.

Värt att notera är också att en del tid och resurser kommer att frigöras från både förskolepersonal, föräldrar och stadsdelsnämnder som idag måste handlägga tusentals deltidsavtal för barn som har begränsad vistelsetid på grund av nyfött syskon samt ansökningar om avsteg från begränsad vistelsetid. Med rätt till heltid för alla barn minskar därmed administrationen samtidigt som flexibiliteten och valmöjligheterna för familjerna ökar.

Bilagan ”Regler för intagning och plats i förskola och pedagogisk omsorg i Stockholm stad” har uppdaterats sedan remissrundan. Uppdateringen avser tre

mindre förändringar i form av förtydliganden. Syftet med omformuleringen är att få likalydande formuleringar som skollagen.

Bilagor

1. Reservationer
2. Regler för intagning och plats i förskola och pedagogisk omsorg i Stockholm stad
3. Rätt till heltid för barn vars föräldrar är föräldralediga enligt föräldraledighetslagen
4. Kompletterande svar från utbildningsförvaltningen gällande reviderade regler för intagning och plats i förskola

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Anna König Jerlmyr och Cecilia Brinck (båda M) och borgarrådet Lotta Edholm (L) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Föredragande borgarrådets förslag till bifalls delvis.
2. Förslaget om rätt till förskola på heltid för barn till föräldralediga avslås.
3. Därutöver anføres följande.

Barnen i förskolan och deras föräldrar ska känna sig trygga i att förskoleverksamheterna i Stockholms stad tillhandahåller en bra verksamhet som präglas av en hög kvalitet och mångfald. Förskolan i Stockholm står idag inför en rad utmaningar där växande barnkullar, bristen på lokaler, växande sjukskrivningssiffror och brist på utbildade lärare i förskolan är de som sticker ut mest.

Utifrån detta är det därför svårt att motivera prioriteringen att utöka vistelsetiden på förskola för barn till föräldralediga som innebär att ett redan generöst regelverk blir än mer omfattande. För oavsett vad den S-ledda majoriteten i Stockholms stad säger kommer en reform likt denna att innebära kostnader. Den påfrestning på verksamheten som en rätt till heltid på förskolan för föräldralediga innebär är oacceptabel. Förskolans höga kvalitet kommer av naturliga skäl att naggas i kanten om förslaget genomförs, särskilt som det ska genomföras utan att några ytterligare ekonomiska medel för detta tillförs förskolan.

I princip samtliga remissinstanser, allt från stadens egna nämnder till berörda fackliga organisationer, kritiserar förslaget i olika utvalda delar. Den huvudsakliga kritiken består i att förslaget inte tar höjd för ökade kostnader eller de organisatoriska förändringar som måste till för att inte behöva kompromissa på kvaliteten. Att då, som den Socialdemokraterna gör, köra över samtliga remissinstanser och nöja sig med att konstatera att detta ska följas upp är inte tillfredsställande. Vidare är det direkt

felaktigt att hänvisa till att de administrativa kostnaderna skulle sjunka i sådan takt att det skulle täcka de ökade kostnaderna för fler barn i förskolan är direkt felaktigt. Kungsholmens stadsdelsförvaltning skriver i sitt remissvar följande: *"Förvaltningen kan konstatera att den administrationen inte står i proportion till de ekonomiska konsekvenser ett införande av heltid kan få."*

För att inte urholka förskolans kvalitet, försvåra schemaläggning och organisation, eller leda till större barngrupper och fortsatt ökande sjukskrivningstal bör de nuvarande reglerna för rätt till förskola för barn vars föräldrar är föräldralediga kvarstå. Det vill säga bibehålla följande lydelse:

"Förskolebarn vars förälder/vårdnadshavare är föräldraledig enligt föräldraledighetslagen för vård av nyfött syskon, har rätt till plats om max 30 timmar per vecka fördelade under 4 eller 5 dagar och mellan klockan 8–9 och 14–16. Förläggningen av tiden regleras terminsvis. Förändringen träder ikraft en månad efter barnets födsel."

Stockholms stad ska ha ett system som utgår från medborgarnas behov och som syftar till att göra verksamheterna tillgängliga för alla. Samtidigt kan Stockholms stad inte fatta beslut som strider mot befintlig lagstiftning. Det nu liggande förslaget fastslår att reglerna ska följas av samtliga huvudmän oavsett regi, vilket är att gå långt utöver det lagstiftningen ger utrymme för, vilket också de aktuella remissinstanserna påpekar. Vi anser att staden, utifrån rollen som tillståndsgivare, ska garantera och säkerställa att alla förskoleverksamheter håller en hög kvalitet. Däremot är vi kritiska till att ålägga fristående förskolor krav som i många fall inte är motiverade och som inte bidrar till ökad kvalitet för medborgarna. Det riskerar leda till att viljan att bedriva fristående förskolor i staden minskar vilket i förlängningen kommer att drabba barn och föräldrar i förskolan samt sänka kvaliteten i förskolan ytterligare.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Förslag till reviderade regler för intagning och plats i förskolan och pedagogisk omsorg i Stockholm stad enligt bilaga 2 till utlåtandet godkänns och ska följas av samtliga huvudmän oavsett regiform.
2. Utbildningsnämnden ska uppdatera stadens riktlinjer för fristående förskola och pedagogisk omsorg i enlighet med förslaget om reviderade regler för intagning och plats i förskolan.

Stockholm den 30 november 2016

På kommunstyrelsens vägnar:
KARIN WANNGÅRD

Olle Burell

Ulrika Gunnarsson

Reservation anfördes av Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson, Cecilia Brinck, Dennis Wedin och Markus Nordström (alla M) och Lotta Edholm (L) med hänvisning till Moderaternas och Liberalernas gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Ersätтарыttrande gjordes av Jonas Naddebo (C) och Erik Slottner (KD) med hänvisning till Moderaternas och Liberalernas gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

I enlighet med uppdraget i kommunfullmäktiges budget 2016 att se över stadens regler för intagning och plats i förskolan lämnar stadsledningskontoret ett förslag till reviderade regler för intagning och plats i förskolan och pedagogisk omsorg.

De viktigaste förändringarna i förslaget till reviderade regler för intagning och plats är:

- att reglerna ska följas av samtliga huvudmän oavsett regi
- en ny urvalsgrund har lagts till för barn som riskerar att inte få plats inom garantitiden
- ändring av uppsägningsvillkor för utomkommunala barn i kommunal verksamhet
- fristående verksamhet ska alltid ta emot barn folkbokförda i andra kommuner på samma villkor som barn som är folkbokförda i staden på grund av öppenhetskravet
- barn vars föräldrar är föräldralediga med syskon ges rätt till heltidsvistelse

Uppdragen utgår från kommunfullmäktiges mål om att alla barn i Stockholm har goda och jämlika uppväxtvillkor.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 20 juni 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret har utfört en utredning av stadens regler för intagning och plats i förskolan. Uppdraget utgår från kommunfullmäktiges mål om att alla barn i Stockholm har goda och jämlika uppväxtvillkor.

I utredningen att revidera reglerna har hänsyn tagits till ytterligare uppdrag i budget 2016 att utreda möjligheten till att även barn till föräldralediga ska omfattas av rätt till heltid på förskolan.

Ytterligare underlag i utredningen finns även tidigare uppdrag i budget 2015 att utreda förutsättningarna för att införa en gemensam kö för förskola och pedagogisk omsorg i staden.

Reglerna för intagning och plats har också i vissa delar anpassats så att de överensstämmer med bestämmelserna i Skollagen, exempelvis gällande urvalsgrunden för barn i behov av särskilt stöd där det i reglerna tidigare hänvisades till fel

lagrumStadsledningskontoret ser vikten av tydliga och transparenta regler för intagning och plats i förskola och pedagogisk omsorg. Viktigt är också att reglerna uppdateras kontinuerligt i enlighet med skollagen för att ej tappa i legitimitet. Utredningen som utförts utifrån uppdrag i budget 2016 har gett en rad förslag till kompletterande förbättringar som stadsledningskontoret ser är nödvändiga. Reglerna har också kompletterats med en förändring som utretts utifrån ett enskilt budgetuppdrag 2016 att ge barn till föräldralediga rätt till heltid i barnomsorgen. Stadsledningskontoret ser även vikten av att regler för intagning och plats ändras i enlighet med förslaget även för fristående förskola och pedagogisk omsorg.

De viktigaste förändringarna som föreslås är följande:

- Förtydligande av att reglerna ska följas av samtliga huvudmän oavsett regi.
- Förtydligande av när vissa regler gäller för vilken typ av huvudman och vem som fattar beslut i vissa frågor. Några exempel på detta är att frågan om ansvaret för platsgarantin. Enligt skollagen är det kommunen som ansvarar för detta medan fristående huvudmän kan välja att bidra, vilket har förtydligats. När det gäller utomkommunala barn så gäller exempelvis att en fristående verksamhet alltid ska ta emot barnet på grund av öppenhetskravet. Detta gäller dock inte den kommunala verksamheten utan en kommun har rätt att pröva om det finns särskilda skäl innan barnet tas emot.
- En ny urvalsgrund har lagts till för barn som riskerar att inte få plats inom garantitiden. Detta förtydligar hur urvalet i praktiken sker och innebär en transparens för föräldrar. Kötid ska dock alltid i möjligast mån följas och urvalsgrunden för dessa barn används endast när garantitiden håller på att löpa ut.
- Ändring av uppsägningsvillkor för utomkommunala barn i kommunal verksamhet. Att säga upp barnen per automatik efter två månader vid flytt är inte förenligt med skollagen utan barnets rätt att tas emot i en annan kommun på grund av särskilda skäl måste alltid prövas om föräldern önskar att barnet tas emot.
- Ytterligare information har lagts till om hur ansökan och besked om plats idag sker genom ”Min Barnomsorg” samt information om allmän förskola och ramöppettider. En del information kring detta saknades tidigare.
- Barn vars föräldrar är föräldralediga med syskon ges rätt till heltidsvistelse. För vidare information om förslaget se bilaga 2.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen beslutar att förslag till reviderade regler för intagning och plats i förskolan godkänns och att stadens riktlinjer för fristående förskola och pedagogisk omsorg uppdateras i enlighet samma förslag.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret och remitterats till utbildningsnämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Fasta stadsdelsnämnd, Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Kungsholmens

stadsdelsnämnd, Norrmalms stadsdelsnämnd, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd, Älvsjö stadsdelsnämnd, Östermalms stadsdelsnämnd, Kommunal, Lärarförbundet Pysslingen skolor och förskolor AB och SEFIF. Remissvar har även inkommit från Friskolornas riksförbund.

Innehållsförteckning	Sid
Utbildningsnämnden	9
Bromma stadsdelsnämnd	12
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd	13
Farsta stadsdelsnämnd	14
Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd	15
Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd	17
Kungsholmens stadsdelsnämnd	18
Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd	19
Skarpnäcks stadsdelsnämnd	20
Skärholmens stadsdelsnämnd	20
Spånga-Tensta stadsdelsnämnd	21
Södermalms stadsdelsnämnd	22
Älvsjö stadsdelsnämnd	24
Östermalms stadsdelsnämnd	24
Kommunal	26
Lärarförbundet Stockholm	26
Pysslingen skolor och förskolor AB	27
SEFIF	30
Friskolornas riksförbund	30

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 22 september 2016 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation anfördes av Markus Nordström m.fl. (alla M) och Lotta Edholm m.fl. (L), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Olle Burell m.fl. (alla S), Ingegerd Akselsson Le

Douaron m.fl. (alla MP) och Freddy Grip (V), *bilaga 1*.
Ersätтарыttrande gjordes av John Kåberg (C) och Christian Carlsson (KD) som hänvisade till reservationen gemensamt från Moderaterna och Liberalerna.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 1 september 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Utbildningsförvaltningen har följande synpunkter:

1. Utbildningsförvaltningen ställer sig positiv till att det genom förslaget nu förtydligas att reglerna ska följas av samtliga huvudmän oavsett regi. Förvaltningen ställer sig även positiv till att fristående huvudmän ska använda samma urvalsgrunder som den kommunala verksamheten. Förvaltningen har genom inkomna klagomål från föräldrar och i tillsynen av fristående huvudmän kunnat konstatera att brister vad gäller köregler, urvalsgrunder och öppenhetskravet är bland de vanligast förekommande bristerna hos fristående huvudmän. Förvaltningen bedömer att förslaget kommer att bidra till att öka likvärdigheten och stärka rätten till lika tillgång till utbildning, då reglerna genom förslaget kommer att förtydligas för såväl föräldrar som för huvudmän. Detta kommer enligt förvaltningens bedömning också att bidra till att minska risken för överträdelser av skollagen bland huvudmännen.
2. Utbildningsförvaltningen ställer sig positiv till att det i de reviderade reglerna tydliggjorts när vissa regler gäller för olika huvudmän då detta inte har varit tydligt förut. Detta har tidigare skapat problem i regeltolkningen i enskilda ärenden, exempelvis gällande öppenhetskravet och utomkommunala barn.
3. Utbildningsförvaltningen anser att den nya urvalsgrunden gällande barn som ska ha plats inom garantitiden förtydligar hur platsfördelningen i praktiken går till. Revideringen kommer enligt förvaltningens bedömning att ge föräldrar större förståelse för den praxis staden tillämpar.
4. Utbildningsförvaltningen ser positivt på att uppsägningsvillkoret för utomkommunala barn har reviderats. Förvaltningen kan konstatera att regelverket genom förslaget nu överensstämmer med skollagens bestämmelser.
5. Utbildningsförvaltningen kan konstatera att digitaliseringen av intagningen av barn har utvecklats och att väsentlig information om hur val av förskola, intagning och placering går till, har saknats i de tidigare reglerna. Förvaltningen ställer sig därför positiv till de förslagna tilläggen och anser att det ger bättre information om hur ansökan om plats och placering går till idag.

6. Utbildningsförvaltningen ställer sig positiv till förslaget om att barn vars föräldrar är föräldralediga med syskon ges rätt till heltidsvistelse. Förvaltningens bedömning är att förslaget ökar möjligheterna för barn att få kontinuitet i ett pedagogiskt sammanhang. Förvaltningen anser vidare att möjligheten till heltid möjliggör en större flexibilitet för föräldrar vid hämtning och lämning. Förvaltningen instämmer att verksamheterna redan idag ersätts med en heltidschablon för dessa barn och delar utredningens bedömning avseende de organisatoriska konsekvenserna av förslaget.

Utöver ovanstående lämnar förvaltningen följande förslag på mindre justeringar i syfte att ytterligare förtydliga regelverket:

1. Förvaltningen noterar att pedagogisk omsorg i regelverket genomgående omnämns som ”*annan* pedagogisk omsorg”. Ordet ”*annan*” bör genomgående tas bort då verksamhetsformen i lagens mening endast benämns som ”pedagogisk omsorg”. Nuvarande skrivning kan skapa viss otydlighet då begreppet ”*annan pedagogisk verksamhet*” i skollagens 25 kap. används för att benämna samtliga omsorgsformer, vilket även innefattar öppen förskola och öppen fritidsverksamhet.
2. Gällande kapitel 4.1 noterar förvaltningen att det i förslaget inte framgår att platsgarantin endast gäller kommunala huvudmän och de fristående huvudmän som valt att bidra till platsgarantin. Förvaltningen föreslår därför att det första stycket skrivs om med följande tillägg (kursiv):
 - 4.1. *Platsgarantin gäller i samtliga kommunala förskolor och de fristående verksamheter som valt att bidra till platsgarantin. Platsgarantin innebär rätt till plats i förskola i kommunen från ett års ålder; (...).*
3. Gällande kapitel 7.4. anser förvaltningen att meningen ”Vistelsetiden bestäms efter föräldrarnas eller barnets behov men i samråd med verksamheten.” bör strykas. Detta eftersom det kan ge intrycket av föräldrarnas behov av omsorg inte kan beaktas i lika stor utsträckning som vid heltid genom skrivningen att vistelsetiden ska ske ”i samråd med verksamheten”. Omsorg ska enligt skollagen alltid erbjudas efter föräldrarnas behov (inom ramtiden) oavsett om barnet går heltid eller deltid, vilket redan framgår av kapitel 7.1 i det reviderade regelverket. Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Utbildningsförvaltningen har inkommit med ett kompletterande tjänsteutlåtande daterat den 21 oktober 2016 som har i huvudsak följande lydelse.

I utredning ”Rätt till heltid för barn vars föräldrar är föräldralediga enligt föräldraledighetslagen”, som var en bilaga i kommunstyrelsens remiss, framgår det på sidan 1 att:

”För att utreda denna fråga har förvaltningen skickat ut enkäter till samtliga stadsdelsförvaltningar och till referensgruppen för fristående förskolorna med frågor om vilka konsekvenser rätt till heltid för barn till föräldralediga skulle få och hur de anser att förslaget påverkar barnen, föräldrarna och den egna verksamheten.”

Utbildningsförvaltningen vill påpeka att ett skrivfel uppmärksammats i ovan angivna stycke. Utbildningsförvaltningen vill förtydliga att det gällde en förfrågan som skickats ut och som bestod av fem frågor och att den del som rörde rätt till heltid för föräldralediga omfattade en fråga. Stycket ska därmed läsas på följande sätt (kursiverad):

”För att utreda rätten till heltid för barn till föräldralediga föräldrar har förvaltningen skickat ut *en förfrågan* till samtliga stadsdelsförvaltningar och till referensgruppen för fristående förskolor med *frågan* om vilka konsekvenser rätt till heltid för barn till föräldralediga skulle få och hur de anser att förslaget påverkar barnen, föräldrarna och den egna verksamheten.”

Utbildningsförvaltningen vill förtydliga att den fråga som skickades ut var formulerad enligt följande:

”Vilka för- och nackdelar ser ni avseende ett införande av heltid för föräldralediga utifrån ett barn-, föräldra- och verksamhetsperspektiv?”

De svarande ombads därefter att skicka in sitt svar genom att fylla i ett av utbildningsförvaltningen framtaget svarsunderlag (bilaga 1).

Utbildningsförvaltningen vill även förtydliga att frågan har skickats ut till samtliga stadsdelsnämnders förvaltningar och referensgruppen för fristående förskolor. Det betyder att frågan inte har skickats till samtliga *förskolor* i staden, utan endast till förvaltningarna och till referensgruppen. Förvaltningarna och referensgrupperna har själva fått ansvara för vem som har svarat på frågan och fyllt i svarsunderlaget.

Utbildningsförvaltningen vill vidare förtydliga att den fråga som skickades ut har utformningen av en *öppen fråga*¹. Det innebär att frågan är av kvalitativ karaktär för att kunna få in kvalitativa svar. De inkomna svaren har därefter kodats i olika kategorier. De övergripande resultaten av svaren har sedan presenterats i utredningen. Den sammanställningen av kodningen som redogörelsen av resultaten grundar sig på framgår av bilaga 2.

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 22 september

¹ Alan Bryman, Samhällsvetenskapliga metoder, upplaga 1:4. Malmö: Liber AB, sid 157 ff.

2016 att godkänna förvaltningens yttrande och lämna det vidare till kommunstyrelsen.

Reservation anfördes av Jan Tigerström m.fl. (alla M) och Jonatan Ohlin (L), *bilaga 1*.

Ersättaryttrande gjordes av Helen Törnqvist (C) som hänvisade till reservationen från Moderaterna och Liberalerna.

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 5 september 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Förskolans pedagogiska arbete är idag en viktig del av barns lärande och förskolan är det första steget i utbildningen. Förskolan har förändrats och fått ett allt tydligare pedagogiskt uppdrag. Alla barn i förskolan ges genom förslaget möjlighet att få ta del av förskoleverksamheten i samma utsträckning som tidigare.

Barnens vistelsetid på förskolan har ökat de senaste åren och de organisatoriska förutsättningarna för verksamheten har inte förändrats i samma utsträckning.

Att alla barn ska ha lika möjligheter att vara på förskolan ser stadsdelsförvaltningen som positivt. Dock vill förvaltningen belysa att de positiva effekterna av att vara i förskolan kräver en hög bemanning av pedagoger och de ekonomiska förutsättningarna bör ses över för att föreslagna riktlinjer ska få avsedd effekt.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 22 september 2016 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen om reviderade regler för intagning och plats i förskolan.

Reservation anfördes av Gustav Johansson m.fl. (alla M) och Peter Backlund (L), *bilaga 1*.

Ersättaryttrande gjordes av Claes Karlsson (KD) och Christina Petersen (C) som hänvisade till reservationen gemensamt från Moderaterna och Liberalerna.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 31 augusti 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen instämmer i stadsledningskontorets bedömning att rätten till heltidsvistelse för barn, vars föräldrar är föräldralediga med syskon, kan vara gynnande för barns lärande och utveckling och bidra till bättre kontinuitet i ett pedagogiskt sammanhang.

Förvaltningen bedömer dock att ökade personalkostnader är en trolig konsekvens av att barn, vars föräldrar är föräldralediga med syskon, får rätt till heltid. Förvaltningen anser att de organisatoriska och ekonomiska förutsättningarna som kan komma av denna förändring, bör utredas ytterligare.

Förvaltningen anser vidare att skrivningen om outnyttjad plats bör ändras (punkt 11.4 i förslag till regler för intagning och plats i förskola och pedagogisk omsorg i Stockholms stad, bilaga 1). Det anges här att en plats som stått outnyttjad i en månad kan sägas upp, med undantag från förälders sommarsemester och julleddighet. På grund av att alla inte tar sammanhängande semester, eller annan ledighet, vid just sommar eller jul anser förvaltningen att det bör omformuleras så att det blir tydligt att ledighet kan tas ut under hela året.

När det gäller platsgarantin anser förvaltningen att det bör framgå att garantin, i undantagsfall, även kan uppfyllas genom att erbjuda förskoleplats i annan stadsdel.

I övrigt har förvaltningen inga synpunkter på förslaget.

Farsta stadsdelsnämnd

Farsta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 22 september 2016 att godkänna förvaltningens yttrande och lämna det vidare till kommunstyrelsen.

Reservation anfördes av Lars Jilmstad m.fl. (alla M) och Peter Öberg (L), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Lars Bäck (V), Kjell Backman m.fl. (alla S) och Mariana Moreira Duarte m.fl. (alla MP), *bilaga 1*.

Ersätтарыttrande gjordes av Niklas Dahlgren (C) som hänvisade till reservationen från Moderaterna och Liberalerna.

Farsta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 12 september 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till att en översyn har gjorts och att reglerna ska omfatta samtliga huvudmän oavsett regi. Vårdnadshavarnas rätt att välja förskola förtydligas ytterligare. Den nya urvalsgrunden för att uppfylla garantin förväntas både förenkla för

köhandläggarna och göra det enklare för föräldrarna att förstå intagningsreglerna. Utifrån ett barnperspektiv välkomnar förvaltningen att reglerna för uppsägning av förskoleplats för barn som flyttar till andra kommuner blir mer flexibla.

Regeländringen att barn till föräldrar som är föräldralediga med yngre syskon ska ha rätt att vara på förskolan på heltid innebär enligt förvaltningen vissa nackdelar för förskoleverksamheten. En del förskolor kommer att få anställa mer personal för att täcka behovet av större bemanning tidiga morgnar och de sista timmarna före stängning. Heltidsregeln kommer att innebära att en del förskolors barngrupper blir större under fler timmar per dag, vilket missgynnar de barn som behöver extra stöd. utmaningar

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 22 september 2016 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämna det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Jessica Jorntun m.fl. (alla MP), Eva Fagerhem m.fl. (alla S) och Carita Stenbacka Tenezakis (V), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Abit Dundar m.fl. (alla L) och Lars Svärd m.fl. (alla M), *bilaga 1*.

Ersättaryttrande gjordes av Hans Tjernström (C) som hänvisade till särskilt uttalande från Moderaterna och Liberalerna.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 2 september 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Hägersten-Liljeholmen stadsdelsförvaltning kan i flera avseenden hålla med om de synpunkter som framkommit och redovisas från enkätsvaren till stadsledningskontoret. Stadsdelsförvaltningen drar dock andra slutsatser av effekterna och vilka konsekvenser genomförandet har av rätt till heltid för barn till föräldralediga. Särskilt vad gäller hur det påverkar antalet barn i barngrupp och hur kvalitén påverkas.

I en stadsdel som Hägersten-Liljeholmen sker en fortsatt ökning av antalet barn de närmaste åren och fler barn antas få längre vistelsetider på förskolan än stadsledningskontorets beräkningar. Antagandet baseras på befolkningsprognoser, beräknat förskolebehov för stadsdelen samt nuvarande erfarenheter från föräldrars val och önskemål.

Sedan sammanslagningen av stadsdelarna Hägersten och Liljeholmen 2007 har antalet inskrivna barn inom den kommunala förskolan ökad årligen med mellan 209-373 barn, räknat på barnantalet i september månad. Inskrivningsgraden är hög. Enligt stadens statistik går 95 % av alla tvååringar i stadsdelen i förskola och ca 98 % av barnen i åldrarna 3-5 år.

Förvaltningens beräkningsgrunder för stadsdelen baseras på antalet inskrivna barn, antal barngrupper och antal kommunala förskolor som fanns vid tertialrapport 1, 2016.

Om vi använder oss av samma beräkningsgrunder som stadsledningskontoret gjort så innebär det att ca 10 % av de ca 5000 inskrivna barnen har en vistelsetid på 30 timmar i veckan på grund av att föräldrarna är lediga med nyfött syskon. För Hägersten-Liljeholmens stadsdel ger det en ökning i vistelsetid för 1,7 barn per avdelning. Nästan dubbelt så många som i exemplet från stadsledningskontoret. Om barnen utökar sin vistelsetid innebär det också att bemanningen behöver öka för att bibehålla kvalitén.

Marginalerna i verksamheterna är redan idag små vilket gör det svårare att ha reservkapacitet. Förskolan har under senare år fått ökade kostnader. Det är bland annat för ökade hyror, särskilt i nybyggda förskolor, stora kostnader för IT, höjda lönekostnader samt kostnader för verksamhetsstöd till barn i behov av särskilt stöd. Ett ökat antal barn som ska beredas plats gör att det med nuvarande resurser blir svårt att bedriva verksamhet med önskvärd kvalitet.

Erfarenheter från tidigare när föräldrar fick utökade möjligheten att välja närvarotid var att förskolornas planeringsförutsättningar försvårades och att barnens vistelsetider på förskolan blev längre. Med förlängning av barnens vistelsetid, blir det fler barn på tider då bemanningen är lägre. Alltså fler barn per anställd under större del av dagen.

Förskolornas medarbetare vill istället, i enlighet med barnkonventionen, påtala barnens behov. Barnens rätt till lagom långa ”arbetsdagar” och vila.

En annan risk är att det kan bli svårare att rekrytera personal om arbetsmiljön och arbetsförhållandena på förskolan försämras. En hög arbetsbelastning kan även påverka sjukfrånvaron.

Det är angeläget att förskolorna har resurser som motsvarar uppdraget.

Grundtanken att barn ska ha tillgång till förskola är god. Forskning visar att barn som går på förskola har bättre förutsättningar senare i livet. Men förslaget om rätt till heltid innebär inte heller att några nya målgrupper börjar förskolan utan gagnar de som redan har en plats.

Regler för intagning och plats i förskola

Nytt är att i prioriteringsordningen i regler för intag går garantiplatser före syskonförtur (5.1).

Det finns några delar i de reviderade reglerna som är vaga och kan behöva kompletteras. Det gäller till exempel förtydligande om vilka barn som har rätt till plats (2.1) samt barn med rätt till plats före ett års ålder (2.2). Från vilken ålder under ett år är det aktuellt att börja i förskolan?

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 22 september 2016 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.

Reservation anfördes av Jennyfer Redin m.fl. (alla M) och Helen Jäderlund Eckardt (L), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Kadir Kasirga m.fl. (alla S), Anton Fendert m.fl. (alla MP) och Leif Larsson (V), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Helen Jäderlund Eckardt (L), *bilaga 1*.

Ersättaryttrande gjordes av Bertil Pelland (C) och Carina Franke (KD) som hänvisade till reservation från Moderaterna och Liberalerna.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 12 september 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är i huvudsak positiv till de förslag som föreslås i utredningen. Förslaget om att införa rätt till heltid på förskolan för barn till föräldralediga kan ge barn större kontinuitet i ett pedagogiskt sammanhang.

Förvaltningen kan konstatera att förslaget kommer leda till att fler barn går heltid i förskola och därmed ha längre vistelsetider. Med hänvisning till antalet barn som omfattas av förslaget bedömer dock förvaltningen att antalet barn som får ökad vistelsetid på förskolorna inte kommer kräva omfattande personalförstärkning. Viktigt att lyfta är att förskolans storlek och antalet barn som föds i området påverkar antalet förskolebarn som omfattas av förslaget.

Ett införande av rätt till heltid behöver inte medföra att samtliga vårdnadshavare utnyttjar denna rätt eftersom möjligheten till deltid kvarstår. Däremot kommer förskolorna som berörs behöva göra organisatoriska förändringar, som schemaändringar, för att täcka upp med personal. Konsekvensen kan då bli ökade kostnader för enheterna.

Förvaltningen vill också uppmärksamma en felaktighet i stadsledningskontorets bilaga 1, 4.4 Regler för intagning och plats i förskola och pedagogisk omsorg i Stockholm stad. Korrekt är att ansökan måste göras *innan* flytt.

Stadsdelsnämnden föreslås besluta att som svar på remissen överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 20 oktober 2016 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.

Reservation anfördes av Maria Johansson m.fl. (alla L) och Henrik Sjölander m.fl. (alla M), *bilaga 1*.

Ersätтарыttrande gjordes av Kristin Jacobsson (C) och Emil Öberg (KD) som hänvisade till reservation från Moderaterna och Liberalerna.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 4 oktober 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen ser i huvudsak positivt på förslaget till reviderade regler för intagning och plats i förskolan. Förvaltningen konstaterar att reglerna anpassats så att de överensstämmer med bestämmelserna i skollagen och att de tydliggjorts.

Förvaltningen är positiv till att reglerna för intagning och plats i förskolan ska följas av samtliga huvudmän oavsett regi. Det är naturligt, underlättar för vårdnadshavarna samt bidrar till att det blir transparent.

En ny urvalsgrund har lagts till i reglerna för fördelning av platser:

”Barn med platsgaranti som riskerar att inte få plats inom garantitiden”. Det är positivt att denna regel, som tidigare varit praxis, nu ingår i köordningen. Den bör dock tidsättas till t.ex. 30 dagar innan garantidatum. I annat fall finns det risk att köhanteringen inte blir likvärdig i staden och transparent för vårdnadshavarna.

I förslaget är regeln placerad före syskonförtur. Det kan innebära att syskon löper en högre risk att placeras på olika förskolor eftersom ett barn med garanti har förtur. En sådan konsekvens är klart negativ ur både ett barn – och familjeperspektiv.

Ett nytt förslag är rätten till heltid för barn till föräldralediga. I förslaget lyfts flexibilitet för föräldrar fram som något positivt. Förvaltningen vill framhålla att det redan i dagsläget finns möjlighet till flexibilitet gällande hämtning och lämning (30 timmar per vecka fördelade under fyra eller fem dagar och mellan klockan 8-9 och 14-16). Dessutom erbjuder Stockholms stad idag barn till föräldralediga längre vistelsetider på förskolan än skollagens krav om 15 timmar i veckan. Förvaltningen kan också konstatera att det i dagsläget finns möjlighet till heltid genom att vårdnadshavare kan ansöka om avsteg från den begränsade vistelsetiden.

Inom Kungsholmens stadsdelsområde går det idag 126 barn på deltid i förskolan som har också syskon hemma. Av dessa är det hittills i år endast i åtta fall där vårdnadshavare ansökt om heltid. I förslaget för man fram att det i dagsläget skapas en hel del administration vid behandlingen av deltidsavtal och ansökan om heltid.

Förvaltningen kan konstatera att den administrationen inte står i proportion till de ekonomiska konsekvenser ett införande av heltid kan få.

I förslaget poängteras det att rätten till heltid gynnar barnens lärande och utveckling och ger dem möjlighet till större kontinuitet i ett pedagogiskt sammanhang. Förvaltningen vill framhålla att det är viktigt att alla barn har rätt till pedagogisk verksamhet av hög kvalitet. Det gäller även det kompensatoriska uppdraget förskolan har som är av stor betydelse, inte minst när det gäller barn i socioekonomiskt utsatta områden.

I förslaget konstateras det också att rätten till heltid kommer att leda till att fler barn går heltid i förskolan och därmed kommer att ha längre vistelsetider. Den sk. RAM-tiden som sträcker sig från 06.30 -18.30 är den tid förskolan har skyldighet att ha öppet. En tendens på senare år är att barn vistats längre tider i förskolan. Det medför redan idag svårigheter att schematekniskt täcka behovet av personal under dagen. En ytterligare förlängning av vistelsetiden ställer därför krav på fler pedagoger, och inte minst förskollärare som redan idag är svåra att rekrytera. Förslaget kan även medföra svårigheter med organisation av planeringstid för personalen, vilket är en förutsättning för en kvalitativt hög pedagogisk verksamhet.

Förvaltningen vill slutligen betona vikten av att effekterna av de nya reglerna följs upp gällande de personella och ekonomiska konsekvenserna.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 22 september 2016 att tjänsteutlåtandet utgör svar på remissen.

Reservation anfördes av Benjamin Dousa m.fl. (alla M), *bilaga 1*.

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 8 september 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser positivt på stadsledningskontorets förslag till de reviderade riktlinjerna och instämmer i att ett för staden tydligt och transparent regelverk bidrar till att öka alla barns möjlighet till goda och jämlika uppväxtvillkor.

Förvaltningen delar uppfattningen att förslaget om heltid för barn till föräldralediga bidrar till en minskad administration för verksamheterna och en större flexibilitet för föräldrar.

Vidare bedömer förvaltningen att rätt till heltid i förskola för barn till föräldralediga i socioekonomiskt utsatta områden utgör en betydande kompensatorisk faktor.

Förslaget, i synnerhet i barnrika områden som t.ex. Rinkeby-Kista stadsdelsområde, innebär dock ett betydligt högre antal barn under en längre tid under

dagen. Förvaltningen förutsätter att de ökade kraven på personalresurser beaktas i stadens budget.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 22 september 2016 att förvaltningens tjänsteutlåtande överlämnas som svar på remissen.

Reservation anfördes av Kristina Lutz m.fl. (alla M), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Ewa Larsson m.fl. (alla MP), Claes Elmgren m.fl. (alla S) och Tina Kratz (V), *bilaga 1*.

Ersätтарыttrande gjordes av Gunnar Caperius (C) som hänvisade till reservation från Moderaterna.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 26 augusti 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen delar stadsledningskontorets uppfattning att reglerna för intagning och plats i förskolan ska vara tydliga och transparanta.

Förvaltningen ser, i likhet med övriga intressenter, både för- och nackdelar med att erbjuda barn till föräldralediga rätt till heltid i förskolan.

Den pedagogiska verksamheten i förskolan pågår framför allt mellan klockan nio och tre. Även barn som går heltid i förskolan hämtas och lämnas olika tider vilket gör att det är svårt att ha gruppaktiviteter före klockan nio och efter klockan tre.

Förvaltningen ser med viss oro på de ekonomiska och praktiska konsekvenser förslaget kan få för vissa förskolor. Antalet barn till föräldralediga varierar från förskola till förskola och det finns risk att vissa förskolor måste öka bemanningen på morgon och sen eftermiddag.

Förvaltningen föreslår att konsekvenserna av förändringen utvärderas på stadsövergripande nivå efter en tid.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 22 september 2016 följande.

1. Skärholmens stadsdelsnämnd godkänner remissvaret
2. remissvaret skickas till Skolroteln.

Reservation anfördes av Elisabeth Johnson m.fl. (alla M) och Jan Jönsson m.fl. (alla L), *bilaga 1*.

Ersätтарыttrande gjordes av Erik Sihlberg (C) och Anton Roos (KD) som hänvisade till reservation från Moderaterna och Liberalerna.

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 1 september 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen ser främst positivt på de reviderade reglerna. Tydliga transparenta regler underlättar för samtliga aktörer likväl som för vårdnadshavare.

I de reviderade reglerna ges barn med föräldralediga föräldrar rätt till heltidsvistelse i förskolan. Detta är överlag bra för barnen då forskning visar att det är positivt för barn att gå i förskolan. Främst med avseende på barnens språkliga utveckling men även utifrån att främja kognitiv utveckling, barnens välmående samt för att utjämna sociala skillnader i samhället. Rapporten Skillnadernas Stockholm ger en tydlig bild av ojämnt fördelade livschanser mellan stadens områden och poängterar vikten av tidiga investeringar i människor för att påverka dessa skillnader. Stadsdelsförvaltning tror att barnens tillgång till en förskola av god kvalitet är ett sätt att utjämna dessa skillnader.

Stadsdelsförvaltningen ser en negativ konsekvens i att barngruppernas storlek kommer att öka över större delen av dagen. Under de senaste åren har verksamheterna sett en generell ökning av barn under morgon och sen eftermiddag.

Utbildningsförvaltningens uträkning visar att det är få antal barn som berörs av förslaget och därmed kommer inte personalresurserna att behöva ökas.

Stadsdelsförvaltningen tror utifrån egna uppskattningar att förslaget kommer innebära ett behov av mer personal. Fler barn kommer att lämnas tidigare och hämtas senare vilket är tider på dagen som personalen använder för planering och reflektion. Med anledning av den brist på förskollärare som råder i hela landet ser även stadsdelsförvaltningen en problematik i att bemanna hela dagen med förskollärarytbildad personal. Stadsdelsförvaltningen anser därför att det blir viktigt att följa utvecklingen av förslaget framöver.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 27 oktober 2016 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen om reviderade regler för intagning och plats i förskolan.

Reservation anfördes av Bengt Porseby (L), *bilaga 1*.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 15 september 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser positivt på stadsledningskontorets förslag till de reviderade riktlinjerna och instämmer i att ett för staden tydligt och transparent regelverk bidrar till att öka alla barns möjligheter till goda och jämlika uppväxtvillkor.

Förvaltningen instämmer i stadsledningskontorets bedömning att rätten till heltidsvistelse för barn, vars föräldrar är föräldralediga med syskon, kan vara gynnande för barns lärande och utveckling och bidra till bättre kontinuitet i ett pedagogiskt sammanhang.

Särskilt i socioekonomiskt utsatta områden där förskolan utgör en kompensatorisk faktor

Förvaltningen delar uppfattningen att förslaget om heltid för barn till föräldralediga bidrar till en minskad administration för verksamheterna och en större flexibilitet för föräldrar.

Om förslaget genomförs kan det antas att fler barn kommer att ha längre vistelsetider vilket kan komma öka kraven på personalresurser inom förskolan vilket bör följas upp stadsövergripande.

Förvaltningen föreslår att skrivningen om outnyttjad plats bör ändras (punkt 11.4 i förslag till regler för intagning och plats i förskola och pedagogisk omsorg i Stockholms stad, bilaga 1).

Det anges här att en plats som stått outnyttjad i en månad kan sägas upp, med undantag från förälders sommarsemester och julleddighet.

På grund av att alla inte tar sammanhängande semester, eller annan ledighet, vid just sommar eller jul anser förvaltningen att det bör omformuleras så att det blir tydligt att ledighet kan tas ut under hela året. Demografin i stadsdelsområdet gör att längre ledigheter och semestrar tas vid andra tillfällen.

När det gäller platsgarantin anser förvaltningen att det bör framgå att garantin, i undantagsfall, även kan uppfyllas genom att erbjuda förskoleplats i annat stadsdelsområde.

Förvaltningen anser även att det tydligt bör framgå att förälder/vårdnadshavare efter erbjudande om plats inom förskola eller pedagogisk omsorg har fem dagar på sig att tacka ja eller nej till erbjudandet.

I övrigt har förvaltningen inga synpunkter på förslaget.

Södermalms stadsdelsnämnd

Södermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 20 oktober 2016 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation anfördes av Christoffer Järkeborn m.fl. (alla M) och Anne-Lie Elfvén (L), *bilaga 1*.

Ersättaryttrande gjordes av Fredrik Lindstål (C) och Leif Kroon (KD) som hänvisade till reservationen från Moderaterna och Liberalerna.

Södermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 3 oktober 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till de reviderade reglerna för intagning och plats på förskolan. Tydliga transparenta regler underlättar för samtliga aktörer och vårdnadshavarna.

I de reviderade reglerna ges barn med föräldralediga föräldrar rätt till heltidsvistelse i förskolan. Detta är bra för barnen då forskning visar att det är positivt för barn att vara i förskolan. Rapporten Skillnadernas Stockholm ger en tydlig bild av ojämnt fördelade livschanser mellan stadens områden och poängterar vikten av tidiga investeringar i människor för att påverka dessa skillnader. Förvaltningen vill lyfta fram att barnens tillgång till en förskola av god kvalitet är ett sätt att utjämna dessa skillnader.

Förvaltningen har idag ca 320 familjer som har deltidskontrakt för föräldraledig och i snitt blir det ca 6 barn per förskola som berörs. Förskolorna är av varierad storlek vilket gör att denna snittsiffra inte säger vad det i verkligheten är.

Utbildningsförvaltningens uträkning visar att det är få antal barn som berörs av förslaget och därmed kommer inte personalresurserna att behöva ökas. Förvaltningen instämmer inte i detta. Förvaltningen bedömer att om flertalet familjer som idag är föräldralediga och har barn som går på förskolan 30 timmar nyttjar erbjudandet om heltid, kommer mer personalresurser krävas under längre tid av dagen.

I detta antagande har förvaltningen räknat med att fler barn kommer vara på förskolan under morgontiden och sena eftermiddagar vilket idag är tider då planeringstider och mötestider förläggs för medarbetarna. De möjligheter som finns att lösa detta är att se över organisationen över dagen eller förstärka med fler personaltimmar. För att kunna ta ställning till vad som krävs behöver varje berörd förskola göra en barnkonsekvensanalys för att göra en bedömning av vad som krävs för att kunna uppfylla utbildningen, en trygg och säker förskola.

Med anledning av den brist på förskollärare som råder i hela landet bedömer förvaltningen att det finns en problematik i att bemanna hela dagen med förskolläraryt utbildad personal.

Förvaltningen anser att det är viktigt att följa utvecklingen av förslaget framöver. Förvaltningen överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Älvsjö stadsdelsnämnd

Älvsjö stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 22 september 2016 att överlämna detta tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Johan Nilsson m.fl. (alla M), Jan Bressler (L) och Evy Kjellberg (C), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Evy Kjellberg (C), *bilaga 1*.

Ersättaryttrande gjordes av Camilla Sarfors (KD) som hänvisade till reservation från Moderaterna och Liberalerna.

Älvsjö stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 29 augusti 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen instämmer i förslaget till Regler för intagning och plats i förskolan och pedagogisk omsorg.

Nuvarande regler har kompletterats med att ge barn till föräldralediga rätt till heltid i barnomsorgen. Därutöver har reglerna ändrats att gälla också för fristående förskola och pedagogisk omsorg. De reviderade reglerna är tydliga och transparenta.

Förvaltningen föreslår därmed att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Östermalms stadsdelsnämnd

Östermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 27 oktober 2016 att godkänna förslaget till reviderade regler för intagning och plats i förskolan och överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen.

Reservation anfördes av Therese Carlborg m.fl. (alla M) och Mimmi Deljerud Engholm (L), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Maria Antonsson m.fl. (alla MP), Birgit Marklund Beijer m.fl. (alla S) och Jaime Barrios (V), *bilaga 1*.

Ersättaryttrande gjordes av Steven Crosson (KD) som hänvisade till reservationen från Moderaterna och Liberalerna.

Östermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 30 september 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen har tagit del av remissen Reviderade regler för intagning och plats i förskolan och pedagogisk omsorg i Stockholms stad. Förvaltningen ser huvudsakligen positivt på stadsgemensamma riktlinjer som ska gälla samtliga huvudmän oavsett regiform. Detta skapar förutsättningar för likvärdighet mellan stadens förskolor.

Förvaltningen ser även positivt på möjligheten till kontinuitet i trygghet och undervisning för alla barn i Stockholms stad vid införande av heltid för barn till föräldralediga genom den kompensatoriska faktorn som förskolan kan spela, speciellt i socioekonomiskt utsatta områden. Förskolans kompensatoriska uppdrag är särskilt viktigt i områden där alla barn inte har tillgång till förskolan. Genom införandet av heltid ökar man dock inte tillgången till förskola för fler barn utan detta arbete behöver fortsätta parallellt med införandet av rätt till heltid.

Förvaltningen vill i sammanhanget betona vikten av barns perspektiv. Det handlar utöver barns rätt till heltid även om barns rätt till förskola av hög kvalitet och barns rätt till vila och återhämtning utanför förskolan. I förslaget lyfts flexibilitet för föräldrar som något positivt. Förvaltningen vill framhålla att det redan i dagsläget finns möjlighet till flexibilitet gällande hämtning och lämning (30 timmar per vecka fördelade under fyra eller fem dagar och mellan klockan 8-9 och 14-16) och att Stockholms stad redan idag erbjuder barn till föräldralediga längre vistelsetider på förskolan än skollagens krav om 15 timmar i veckan. Förvaltningen vill även poängtera att möjligheten till heltid finns redan idag, genom att vårdnadshavare kan ansöka om avsteg från begränsad vistelsetid.

Forskning visar att det är förskola av hög kvalitet som gör skillnad som den kompensatoriska faktorn. Förskollärares yrkeskompetens spelar en avgörande roll i sammanhanget. Det är således angeläget att staden, parallellt med införandet av heltid för barn till föräldralediga, fortsätter att göra riktade satsningar på såväl rekrytering av förskollärare som att skapa utökade möjligheter till karriärvägar.

Skolverkets nya riktmärken angående barngruppernas storlek (för barn mellan ett och tre år sex till tolv barn, för barn mellan fyra och fem år nio till 15 barn) kan komma att krocka med rätten till heltid. Om det visar sig att antalet barn i grupperna ökar blir detta en komplicerad fråga utifrån efterfrågan och tillgång av lokaler. En möjlig konsekvens kan vara större barngrupper i nyproduktionsområden där många unga familjer flyttar in och på kort tid får många barn.

I dagsläget finns totalt 389 barn i Östermalms kommunala förskolor som har deltidsavtal på 30 timmar i veckan. Av dessa har ungefär hälften hemmavarande syskon, vilket innebär i snitt två barn per avdelning. Om rätt till heltid införs kan detta få konsekvenser för verksamheten. Effekten av den utökade vistelsetiden kan tänkas bli särskild märkbar i början och slutet av dagen. Detta kan leda till behov av ökade personella resurser vilket i sin tur kan få ekonomiska konsekvenser. Förvaltningen vill

betona vikten av att effekterna av beslutet följs upp, både gällande barns perspektiv och de personella och ekonomiska konsekvenserna.

Kommunal

Kommunals yttrande daterat den 7 september 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Kommunal organiserar barnskötare på förskolorna, vi anser att alla barn har rätt till en bra omsorg och pedagogisk verksamhet under hela sin vistelsetid på förskolan. Tyvärr är det så idag att på många förskolor är personalbemanningen för låg i förhållandet till antalet barn, för att den planerade verksamheten ska kunna genomföras.

Vikarietäckningen vid korttidsfrånvaron är nästan obefintlig. Arbetsmiljön kan bli mycket bättre.

Förskolan är viktig för alla barn, så för att klara utökade vistelsetider för barn till föräldralediga och uppnå barnomsorgsgarantin måste det till utökade personalresurser där behoven uppstår, så att barnskötare och förskollärare kan arbeta utifrån läroplanen med alla barn under hela vistelsetiden.

Det är viktigt att varje förskola gör en risk och konsekvensanalys innan förslaget genomförs.

Läraryrket Stockholm

Läraryrket Stockholm yttrande daterat den 7 oktober 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Läraryrket Stockholm är en organisation som organiserar lärare inom samtliga skolformer hos de flesta huvudmän i Stockholm stads geografiska område.

Läraryrket Stockholm ser till verksamhetens kvalitet vad gäller barns/elevs lärande. Det är också syftet med förskola eftersom det är en skolform med styrning från stat och av staten författade styrdokument. Att förskola är en skolform innebär att barns och elevs lärande ska komma först.

Läraryrket Stockholm vänder sig emot alla beslut som hotar kvaliteten. Vi vet att förskolor och dess lärare redan idag går på knäna under hård arbetsbelastning. Lärare inom denna skolform är bland de som är hårdast drabbat av både lång- och korttidssjukskrivningar. Detta beror på att resurserna, både i form av medel och lärare, är allt för knappa redan som det ser ut idag.

Beslutet som ger föräldralediga vårdnadshavare rätt till obegränsad tid för syskon i förskola är en stor fara mot både gruppstorlekar och kvalitet. Andelen lärare i Stockholm stads förskolor sjunker år för år. Många barn i förskola har idag inte ens kontakt med lärare. Enligt Stockholm stads mål ska de enheter som inte når 25% andel

legitimerade lärare i förskolan upprätta en handlingsplan. Trots att Lärarförbundet Stockholm vid upprepade tillfällen frågar hur många det rör sig om får vi inga ordentliga svar. Det skvallrar på ett obehagligt sätt om den allvarliga situation som råder.

Lärarförbundet Stockholm kan inte tolka förslaget till beslut om att ge föräldraledig vårdnadshavare rätt till obegränsad tid i förskola för syskon på annat sätt än att Stockholms stad bortser från att verksamheten är en skolform. Förskola ses som det som förr kallades ”Dagis” som ska möjliggöra omsorg under tiden vårdnadshavare förvärvsarbetar. Lärarförbundet vill påpeka att en förskola som betraktas som skolform, och därmed har legitimerade lärare och därmed hög kvalitet i undervisningen, har mycket gynnsamma effekter på hur barnet lyckas i resterande utbildningsväsende och i livet.

Det Stockholms förskolor behöver är politiska beslut som stärker dess kvalitet. Förslaget om nya riktlinjer för intagning går åt helt motsatt håll. Lärare i förskolan lämnar redan idag kommunen och andra väljer att lämna yrket. En synnerligen allvarlig situation för en insiktsfull huvudman som redan idag har svårt att leva upp till egna målsättningar om kvalitet och som i sin tur är bland de lägre i vårt land.

När Stockholm stad talat om vikten av att lyssna på professionen (lärare och skolledare) så innebär det per automatik en viss sorts prioriteringar. En sådan prioritering är att initiera samtal med professionens företrädare för att försäkra sig om vad de som vet och kan ser för konsekvenser av beslut. Lärarförbundet Stockholm har ännu inte hört någon positiv röst hos professionen som alltså ansvarar för undervisning. Tvärtom får vi ta del av en stor upprördhet.

I de tjänsteutlåtanden som vi har tagit del av från 9 av 14 stadsdelsförvaltningar så anser dessa att förslaget behöver granskas och utredas mer vad det gäller både organisatoriska och ekonomiska konsekvenser innan beslut fattas.

Lärarförbundet Stockholm anser att rätt prioriteringar i rätt ordning är viktigt i politiska beslut. Stockholms stad måste först försäkra sig om att organisation och resurser kan omhänderta förändringen med bibehållen kvalitet. En kvalitet som redan i dag är för låg. De som enligt skollagen ska stå som garant för undervisningens kvalitet saknas i allt för hög utsträckning.

Pysslingen skolor och förskolor AB

Pysslingen skolor och förskolor AB:s yttrande daterat den 5 oktober 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Pysslingen har getts möjlighet att lämna synpunkter på ovan rubricerade regler och vill anföra följande.

Majoriteten av Pysslingens förskolor har frivilligt godtagit att ingå i Stockholms stads gemensamma kö och därmed accepterat att tillämpa Stadens interna regelverk. Pysslingen har vidare som målsättning att samtliga förskolor så småningom ska slussas

in i det gemensamma kösystemet. Pysslingen anser således att den nu gällande gemensamma köhanteringen och regelverket fungerar väl och ger en bra överblick över kösituationen i Staden.

Pysslingen har alltså inga synpunkter på själva sakinnehållet i de reviderade reglerna. Däremot har Pysslingen principiella invändningar mot att regelverket föreslås bli obligatoriskt att följa för fristående utbildningsanordnare. Detta mot bakgrund av att det föreslagna förfarandet strider mot skolförfattningarna.

Författningsstöd för Stockholms stads intagningsregler

Etableringsfriheten

Sedan den 1 juli 2006 gäller etableringsfrihet för förskolor med enskild huvudman. Det innebär bland annat att kommunerna är skyldiga att godkänna enskilda förskolor som uppfyller vissa kvalitetskrav. Kommunen ska också, om godkännande finns och verksamheten är öppen för alla barn, lämna bidrag till verksamheten.

I förarbeten till skollagen (2010:800) anges följande angående kommunens prövning av enskild huvudman (prop 2009/10:165 sid 245, huvudmannens egen markering med fetstil).

Regeringen anser att förskolan, i likhet med skolan, ska ha en **gemensam reglering, oavsett vem som är huvudman**. Föräldrar och barn har rätt att kräva en kvalitativt god och likvärdig verksamhet i såväl den kommunalt som enskilt bedrivna förskolan. Särskilt viktigt är detta eftersom förskolan blir en egen skolform inom skolväsendet. Kommunen ska vid prövningen av om en förskola med enskild huvudman ska godkännas **bedöma om denne har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen**, bl.a. förskolans möjligheter att arbeta efter skollagens regler om verksamheten samt läroplanens mål och riktlinjer. Kommunens tillsyn av den enskilda verksamheten ska därför omfatta i vilken mån föreskrifterna för verksamheten följs. **Eventuella kommunala mål kan dock inte ingå i tillsynen** om de går utöver den nationella regleringen.

Det råder alltså ingen tvekan om att det är huvudmannens förmåga att driva en förskola enligt de nationella målen och bestämmelserna i skolförfattningarna som ska bedömas. De fristående skolorna kan inte tvingas följa kommunernas egna regler och mål om dessa saknar stöd i författningarna. Kommunerna kan dock ställa upp villkor och regler som har stöd i skollagen eller förarbeten och som innebär att kommunen har preciserat generellt utformade nationella regler. Detta underlättar tillämpningen av skollagen.

Rent generellt kan konstateras att kommuner inte har rätt att utöva inflytande över hur fristående skolor organiserar sin verksamhet. Det finns gott om generella uttalanden för hela skolväsendet exempelvis vad gäller bidragssystemens utformning som säger att meningen med både målstyrningen och friskolereformen är att huvudmännen ska ha frihet att utforma sina verksamheter på olika sätt, så länge de uppfyller målen och de detaljkrav som satts upp av lagstiftaren. Meningen är ju att den friheten ska utveckla skolväsendet och ge föräldrar en valfrihet mellan olika lösningar som passar just deras barn, övertygelser med mera.

Regeringen har i direktiv 2015:37 angett följande för förskoleklass och grundskola.

*Då det inte är närmare reglerat hur mottagandet av elever ska gå till är det svårt för Skolinspektionen att vid sin tillsyn kontrollera att skollagens regler har följts. För att säkerställa att alla elever har lika tillgång till utbildning och att alla skolor är öppna för alla behöriga sökande bör det utredas hur det kan säkerställas att antagningen av elever till enskilt bedriven förskoleklass, grundskola och grundsärskola sker enligt gällande bestämmelser om lika tillgång till utbildning. En lösning som ska övervägas är att **lägeskommunen görs ansvarig för administrationen av köer och antagning av elever även till de fristående skolor som är belägna i kommunen**. Utredaren ska i det arbetet analysera om det finns behov av följdändringar när det gäller t.ex. ersättning för hemkommunen, lägeskommunen och de fristående skolorna. Utgångspunkten ska vara att antagningen av elever till de berörda skolförmedlarna ska vara tydlig, transparent och administrativt enkel.*

Utredaren ska därför

utreda alternativa regleringar som syftar till att säkerställa att antagningen av elever i fristående förskoleklasser, grundskolor och grundsärskolor sker i enlighet med skollagen, och

lämna nödvändiga författningsförslag

Utredningen ovan ska lämna förslag den 1 oktober 2016.

Utredningen gäller inte förskolor, men på samma sätt som för grundskolor saknas ett regelverk för förskolor om hur mottagande av barn ska gå till. Stockholms stad kan mot bakgrund av ovan inte besluta om obligatoriska gemensamma intagningsregler, utan detta måste regleras i nationella styrdokument.

Rätt till heltid för föräldralediga föräldrar

Även beträffande heltid för föräldralediga föräldrar går Stockholms stads riktlinjer utöver de nationella styrdokumentens krav. En fristående förskola ska alltså enligt skollagen inte vara skyldig att erbjuda föräldralediga mer än femton timmars förskola. Kommunen kan inte påtvinga fristående förskolor mer långtgående krav än lagstiftningen.

Pysslingen ställer sig emellertid positiv till att frivilligt erbjuda heltid till föräldralediga föräldrar då detta inte bedöms medföra några stora negativa konsekvenser för Pysslingens förskolor. Kostnadsökningarna, i form av personella resurser för de ökade timmarna, kommer att vara marginella och vägs upp av den flexibilitet som det medför för föräldralediga föräldrar. Pysslingen kan inte heller se att något ökad tid i förskolan kan medföra skada för barnen då Pysslingens förskolor erbjuder en kvalitativ pedagogisk verksamhet som stimulerar barnen och där utvärdering av verksamheterna visar att barnen trivs och utvecklas i verksamheterna.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis anser Pysslingen att det befintliga förfarandet där fristående förskolor kan välja att ingå i det gemensamma kösystemet eller välja att hantera sin egen kö bör kvarstå då ett obligatoriskt kösystem skulle strida mot skolförfattningarna.

Mot bakgrund av ovan anser Pysslingen också att regelverket kring heltid ska vara frivilligt att följa för fristående skolor.

Förslaget avstyrks i den del som anger att de interna reglerna ska följas av samtliga huvudmän oavsett regiform.

SEFIF

SEFIF:s yttrande daterat den 7 oktober 2016 har i huvudsak följande lydelse.

SEFIF och Referensgruppens representanter (utom Pysslingen AB) lämnar härmed sitt yttrande.

Vi invänder oss emot att de nya reglerna avses bli tvingande för fristående huvudman då detta strider mot gällande lagstiftning.

Rätt till heltid för barn till föräldralediga enligt föräldraledighetslagen

En majoritet av SEFIFs drygt hundra medlemmar/huvudmän samt övriga representanter från Referensgruppen (ej Pysslingen) emotsätter sig starkt förslaget om rätt till heltid.

En utökning av vistelsetiderna från dagens 30 timmar befaras få negativa konsekvenser avseende ekonomin, för idag redan hårt ansatta verksamheter, ofta små huvudmän som föräldra- och personalkooperativ och fåmansbolag.

En nationell och lokal ambition att minska barngrupperna rimmar illa med förslaget att utöka vistelsetiderna för föräldraledigas barn.

Bristen på utbildad personal, ökade barngrupper och längre vistelsetider i förskolan kommer att kräva ökade personalresurser vilka inte finns idag.

Kösystemet

Vi anser att nuvarande regelsystem där den fristående huvudmannen själv kan välja att ingå eller ej, bör kvarstå.

Friskolornas riksförbund

Friskolornas riksförbunds yttrande daterat den 8 oktober 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Friskolornas riksförbund (nedan kallat förbundet) har uppmärksammat ett förslag om Reviderade riktlinjer för intagning och plats i förskolan. Eftersom förslaget innehåller några punkter där förbundet har en bestämd uppfattning, vill vi ta tillfället i akt att lämna synpunkter på dessa, trots att vi inte blivit inbjudna till att lämna ett regelrätt remissvar. Flera av våra medlemmar har uppmärksammat förbundet på innehållet och framfört att de önskar att vi lämnar ett yttrande. Vi hoppas att Stockholms stad vill beakta våra synpunkter, trots att vi inte står på remisslistan till detta förslag.

Sammanfattning

Friskolornas riksförbund avstyrker de punkter i förslaget som anger att 1. Reglerna ska följas av samtliga huvudmän oavsett regi, 2. Barn vars föräldrar är föräldralediga med syskon ges rätt till heltidsvistelse samt 3. Vissa bestämmelser i riktlinjerna avseende uppsägning av plats. Förbundet avstyrker punkterna med hänvisning till att

en kommun inte har rätt att fatta beslut att kommunala mål ska binda fristående huvudmän, såvida inte dessa mål sammanfaller med nationella författningarna.

Saken

En kommun ska enligt skollagen godkänna en fristående förskola om huvudmannen har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen.

Av förarbetena framgår vidare mycket tydligt att de föreskrifter som avses är *nationella mål och bestämmelser*. Så här uttrycks det i Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet, prop. 2009/10:165, s. 245:

”Kommunen ska vid prövningen av om en förskola med enskild huvudman ska godkännas bedöma om denne har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen, bl.a. förskolans möjligheter att arbeta efter skollagens regler om verksamheten samt läroplanens mål och riktlinjer. Kommunens tillsyn av den enskilda verksamheten ska därför omfatta i vilken mån föreskrifterna för verksamheten följs. *Eventuella kommunala mål kan dock inte ingå i tillsynen om de går utöver den nationella regleringen.*” (vår kursivering).

En fristående förskola har därför ett eget ansvar, en egen skyldighet och samtidigt en egen rätt att välja själva utformningen av sin verksamhet, så länge denna följer de nationella författningarna. Det i sin tur får till följd att en kommuns beslut om olika kommunala mål för verksamheten endast kan binda fristående förskolehuvudmän i den mån målen sammanfaller med de nationella författningarna.

Det står kommunen självfallet fritt att välja att införa olika kommunala mål för sin egen verksamhet. Dessa kan dock inte ligga till grund för vare sig godkännande eller tillsyn över fristående förskolor. I det här fallet finns alltså ett förslag på Riktlinjer för intagning och plats i förskolan och pedagogisk omsorg, i Stockholms stad. I sammanfattningen anges några av de viktigaste förändringarna i förslaget:

- Att reglerna ska följas av samtliga huvudmän oavsett regi
- Att barn vars föräldrar är föräldralediga med syskon ges rätt till

heltidsvistelse

Dessa två punkter står i strid med skollagens bestämmelser, såsom de uttolkas genom förarbetena. En kommun kan inte fatta beslut att kommunala riktlinjer ska omfatta fristående huvudmän, om riktlinjerna går utöver lagkraven. Därmed går det heller inte att besluta att fristående förskolor ska erbjuda heltidsplats till barn vars föräldrar är föräldralediga med syskon. Enligt skollagen har dessa barn rätt till minst tre timmar per dag eller 15 timmars vistelse på förskolan i veckan. Både en kommunal och en fristående huvudman kan besluta att utöka tiden. Men en kommunal huvudman kan inte besluta att den fristående huvudmannen ska utöka tiden, lika lite som en fristående huvudman som själv väljer att utöka tiden kan kräva bidrag för de utökade timmarna, om inte kommunen valt att göra detsamma. Inte heller kan en kommun kräva att en fristående förskola använder sig av samma uppsägningsregler visavi föräldrar som kommunen tillämpar. Det faller inom ramen för en fristående huvudmans eget beslut, även om det naturligtvis är enklare om samma bestämmelser gäller.

Kanske kan dessa bestämmelser i riktlinjerna få mindre praktisk betydelse just i det här fallet. Stockholm stad har varit generös med ersättning till förskolorna för barn vars föräldrar är föräldralediga med syskon. Redan idag ersätts förskolorna med en heltidspeng och redan idag finns också en riktlinje om att dessa barn ska erbjudas 30 timmars vistelse i veckan på förskolan. Våra medlemmar är inte fullt eniga i synen på förslaget om heltid för dessa barn, några av våra medlemmar har påtalat att de anser att kommunens förslag är rimligt, andra att det medför sådana kostnader att ersättningen inte täcker dem.

Men detta är en principiellt mycket viktig fråga, där flera av våra medlemmar som driver förskola i Stockholm, tidigare pekat på att kommunen vid olika tillfällen gått utöver lagens ramar när det gäller godkännande och tillsyn. Staden har vid flera tillfällen haft kommunala riktlinjer som inte överensstämmer med de nationella målen, som grund för sina beslut. Särskilt olyckligt är detta eftersom kommunens beslut om föreläggande inte går att överklaga – såvida det inte kombineras med ett vite eller avser ett beslut om att dra tillbaka ett godkännande. Det finns ingen fristående förskola som vill driva ett sådant ärende så långt att man riskerar sitt godkännande, enbart för att visa att det handlar om ett felaktigt beslut. Det skulle allvarligt riskera att ge dålig publicitet med en process. Då är det lättare att ”rätta in sig i ledet”, även om föreläggandet inte alls har stöd i lag.

Förbundet skulle därför välkomna att Stockholms stad går igenom sina riktlinjer och förtydligar att kommunala mål inte kan ligga till grund för godkännande och tillsyn av fristående förskolor och inte heller binda dessa genom beslut i riktlinjerna. Däremot kan fristående förskolor självklart uppmuntras att välja att tillämpa riktlinjerna på frivillig basis. Säkerligen kommer många fristående förskolor att göra detta, då ersättningen som tidigare påpekats är generös, men det måste stå tydligt att detta är ett eget val som den fristående förskolehuvudmannen har rätt att göra.

Reservationer m.m.

Utbildningsnämnden

Reservation anfördes av Markus Nordström m.fl. (alla M) och Lotta Edholm m.fl. (alla L) enligt följande.

- att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut.
- att avslå förslaget om rätt till förskola på heltid för barn till föräldralediga.
- att därutöver anföra:

När utbildningsförvaltningen utrett möjligheten att även barn till föräldralediga ska omfattas av rätt till heltid framgår ett tydligt mönster. Samtliga svarande (se bilaga till detta ärende, Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande), såväl de fristående förskolorna genom referensgruppen för fristående förskolor, som stadsdelsförvaltningarna har uppgett att ”förslaget skulle innebära negativa konsekvenser på de organisatoriska förutsättningarna, i form av krav på högre personalresurser, ökade kostnader och större barngrupper under en period av dagen. Utbildningsförvaltningen har gjort en beräkning som visar att varje förskoleavdelning i snitt skulle utökas med ett barn om förslaget genomförs.

Den påfrestning på verksamheten som en rätt till heltid på förskolan för föräldralediga innebär är oacceptabel. Förskolans höga kvalitet kommer av naturliga skäl att naggas i kanten om förslaget genomförs, särskilt som det ska genomföras utan att några ytterligare ekonomiska medel för detta tillförs förskolan.

Förskolan i Stockholms stad står inför en rad utmaningar, och där växande barnkullar samt bristen på utbildade förskollärare är de allra mest akuta och högst prioriterade frågorna just nu. Det är därför svårt att motivera prioriteringar som innebär att ett redan generöst regelverk blir än mer omfattande. För oavsett vad den s-ledda majoriteten i Stockholms stad säger så kommer en reform likt denna att innebära kostnader. I Uppsala kommun beslutade nyligen den s-ledda majoriteten i kommunen att minska antalet timmar i förskolan för barn till föräldralediga från 30 till 20 timmar. Totalt berörs 1600 barn och på det räknar man med att spara drygt 25 miljoner kronor per år. Givet Stockholms storlek så bör kostnaden uppgå till närmare 100 miljoner kronor.

För att inte urholka förskolans kvalitet, försvåra schemaläggning och organisation, eller leda till större barngrupper, bör de nuvarande reglerna för rätt till förskola för barn vars föräldrar är föräldralediga kvarstå. Det vill säga bibehålla följande lydelse:

”Förskolebarn vars förälder/vårdnadshavare är föräldraledig enligt föräldraledighetslagen för vård av nyfött syskon, har rätt till plats om max 30 timmar per vecka fördelade under 4 eller 5 dagar och mellan klockan 8-9 och 14-16. Förläggningen av tiden regleras terminsvis. Förändringen träder ikraft en månad efter barnets födsel.”

Slutligen är det anmärkningsvärt att ett beslut som har så stora effekter på verksamheterna, såväl de kommunala som de fristående, inte har remitterats till branschorganisationerna för de fristående förskolorna. Det är heller inte, givet ärendets omfattning, bra att ärendet dessutom stressas fram genom att remisstiden endast är på sex veckor.

Särskilt uttalande gjordes av Olle Burell m.fl. (alla S), Ingegerd Akselsson Le Douaron m.fl. (alla MP) och Freddy Grip (V) enligt följande.

Den moderna förskolans pedagogiska verksamhet utrustar barnen med väsentliga förmågor, kunskaper och sociala färdigheter. Att gå på förskola ger också barnen bättre förutsättningar att nå sina kunskapsmål och att trivas i skolan. Förskolan har långsiktiga positiva effekter på barns lärande och utveckling och dessa effekter tenderar att vara stabila under lång tid – förskolan är en viktig del av starten på det livslånga lärandet. Förskolan fungerar utjämnande av socioekonomiska effekter och är för många föräldrar ett ovärderligt stöd i omsorgen och fostran av deras barn. Det är därför viktigt att ge alla barn, oavsett familjesituation, lika rätt till förskolans verksamhet.

Förslaget innebär att det i hela staden blir ytterligare cirka 1 barn per avdelning som nu kommer att få möjlighet att gå upp till 2 timmar extra per dag om föräldrarna så önskar. Spridningen över staden är dock inte helt jämn. I vissa stadsdelar berörs fler barn, och i andra stadsdelar berörs färre barn. På vissa förskolor kommer förändringen att leda till en mer märkbart ökad arbetsbelastning för personalen. Dessutom kan det vara just dessa timmar som är avgörande för personalens behov av tid för annat arbete än med barnen. Vi kommer därför att följa utvecklingen noga.

Värt att notera är också att en del tid kommer att frigöras från både förskolepersonal, föräldrar och stadsdelsnämnder som idag måste handlägga tusentals deltidsavtal för barn som har begränsad vistelsetid på grund av nyfött syskon samt ansökningar om avsteg från begränsad vistelsetid. Med rätt till heltid för alla barn minskar administrationen samtidigt som flexibiliteten för föräldrarna ökar i och med större valmöjlighet att välja när de ska lämna och hämta på förskolan.

Bromma stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Jan Tigerström m.fl. (alla M) och Jonatan Ohlin (L) enligt följande.

- att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut
- att avslå förslaget om rätt till förskola på heltid för barn till föräldralediga
- att därutöver anföras

När utbildningsförvaltningen utrett möjligheten att även barn till föräldralediga ska omfattas av rätt till heltid framgår ett tydligt mönster. Samtliga svarande (se bilaga till detta ärende, Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande), såväl de fristående förskolorna

genom referensgruppen för fristående förskolor, som stadsdelsförvaltningarna har uppgett att ”förslaget skulle innebära negativa konsekvenser på de organisatoriska förutsättningarna, i form av krav på högre personalresurser, ökade kostnader och större barngrupper under en period av dagen. Utbildningsförvaltningen har gjort en beräkning som visar att varje förskoleavdelning i snitt skulle utökas med ett barn om förslaget genomförs.

Den påfrestning på verksamheten som en rätt till heltid på förskolan för föräldralediga innebär är oacceptabel. Förskolans höga kvalitet kommer av naturliga skäl att naggas i kanten om förslaget genomförs, särskilt som det ska genomföras utan att några ytterligare ekonomiska medel för detta tillförs förskolan.

Förskolan i Stockholms stad står inför en rad utmaningar, och där växande barnkullar samt bristen på utbildade förskollärare är de allra mest akuta och högst prioriterade frågorna just nu. Det är därför svårt att motivera prioriteringar som innebär att ett redan generöst regelverk blir än mer omfattande. För oavsett vad den s-ledda majoriteten i Stockholms stad säger så kommer en reform likt denna att innebära kostnader. I Uppsala kommun beslutade nyligen den s-ledda majoriteten i kommunen att minska antalet timmar i förskolan för barn till föräldralediga från 30 till 20 timmar. Totalt berörs 1600 barn och på det räknar man med att spara drygt 25 miljoner kronor per år. Givet Stockholms storlek så bör kostnaden uppgå till närmare 100 miljoner kronor.

För att inte urholka förskolans kvalitet, försvåra schemaläggning och organisation, eller leda till större barngrupper, bör de nuvarande reglerna för rätt till förskola för barn vars föräldrar är föräldralediga kvarstå. Det vill säga bibehålla följande lydelse:

”Förskolebarn vars förälder/vårdnadshavare är föräldraledig enligt föräldraledighetslagen för vård av nyfött syskon, har rätt till plats om max 30 timmar per vecka fördelade under 4 eller 5 dagar och mellan klockan 8-9 och 14-16. Förläggningen av tiden regleras terminsvis. Förändringen träder ikraft en månad efter barnets födsel.”

Slutligen är det anmärkningsvärt att ett beslut som har så stora effekter på verksamheterna, såväl de kommunala som de fristående, inte har remitterats till branschorganisationerna för de fristående förskolorna. Det är heller inte, givet ärendets omfattning, bra att ärendet dessutom stressas fram genom att remisstiden endast är på sex veckor.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Gustav Johansson m.fl. (alla M) och Peter Backlund (L) enligt följande.

- Att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut
- Att avslå förslaget om rätt till förskola på heltid för barn till föräldralediga
- Att därutöver anföra:

När utbildningsförvaltningen utrett möjligheten att även barn till föräldralediga ska omfattas av rätt till heltid framgår ett tydligt mönster. Samtliga svarande (se bilaga till detta ärende, Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande), såväl de fristående förskolorna genom referensgruppen för fristående förskolor, som stadsdelsförvaltningarna har uppgett att ”förslaget skulle innebära negativa konsekvenser på de organisatoriska förutsättningarna, i form av krav på högre personalresurser, ökade kostnader och större barngrupper under en period av dagen. Utbildningsförvaltningen har gjort en beräkning som visar att varje förskoleavdelning i snitt skulle utökas med ett barn om förslaget genomförs.

Den påfrestning på verksamheten som en rätt till heltid på förskolan för föräldralediga innebär är oacceptabel. Förskolans höga kvalitet kommer av naturliga skäl att naggas i kanten om förslaget genomförs, särskilt som det ska genomföras utan att några ytterligare ekonomiska medel för detta tillförs förskolan.

Förskolan i Stockholms stad står inför en rad utmaningar, och där växande barnkullar samt bristen på utbildade förskollärare är de allra mest akuta och högst prioriterade frågorna just nu. Det är därför svårt att motivera prioriteringar som innebär att ett redan generöst regelverk blir än mer omfattande. För oavsett vad den s-ledda majoriteten i Stockholms stad säger så kommer en reform likt denna att innebära kostnader. I Uppsala kommun beslutade nyligen den s-ledda majoriteten i kommunen att minska antalet timmar i förskolan för barn till föräldralediga från 30 till 20 timmar. Totalt berörs 1600 barn och på det räknar man med att spara drygt 25 miljoner kronor per år. Givet Stockholms storlek så bör kostnaden uppgå till närmare 100 miljoner kronor.

För att inte urholka förskolans kvalitet, försvåra schemaläggning och organisation, eller leda till större barngrupper, bör de nuvarande reglerna för rätt till förskola för barn vars föräldrar är föräldralediga kvarstå. Det vill säga bibehålla följande lydelse:

”Förskolebarn vars förälder/vårdnadshavare är föräldraledig enligt föräldraledighetslagen för vård av nyfött syskon, har rätt till plats om max 30 timmar per vecka fördelade under 4 eller 5 dagar och mellan klockan 8-9 och 14-16. Förläggningen av tiden regleras terminsvis. Förändringen träder ikraft en månad efter barnets födsel.”

Slutligen är det anmärkningsvärt att ett beslut som har så stora effekter på verksamheterna, såväl de kommunala som de fristående, inte har remitterats till branschorganisationerna för de fristående förskolorna. Det är heller inte, givet ärendets omfattning, bra att ärendet dessutom stressas fram genom att remisstiden endast är på sex veckor.

Farsta stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Lars Jilmstad m.fl. (alla M) och Peter Öberg (L) enligt följande.

1. Stadsdelsnämnden bifaller delvis förvaltningens förslag till svar på remissen av förslag till reviderade regler för intagning och plats i förskolan.
2. Stadsdelsnämnden föreslår att kommunfullmäktige avslår förslaget om rätt till förskola på heltid för barn till föräldralediga.
3. Stadsdelsnämnden anför därutöver följande.

När utbildningsförvaltningen utrett möjligheten att även barn till föräldralediga ska omfattas av rätt till heltid framgår ett tydligt mönster. Samtliga svarande (se bilaga till detta ärende, Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande), såväl de fristående förskolorna genom referensgruppen för fristående förskolor, som stadsdelsförvaltningarna har uppgett att ”förslaget skulle innebära negativa konsekvenser på de organisatoriska förutsättningarna, i form av krav på högre personalresurser, ökade kostnader och större barngrupper under en period av dagen. Utbildningsförvaltningen har gjort en beräkning som visar att varje förskoleavdelning i snitt skulle utökas med ett barn om förslaget genomförs.

Den påfrestning på verksamheten som en rätt till heltid på förskolan för föräldralediga innebär är oacceptabel. Förskolans höga kvalitet kommer av naturliga skäl att naggas i kanten om förslaget genomförs, särskilt som det ska genomföras utan att några ytterligare ekonomiska medel för detta tillförs förskolan.

Förskolan i Stockholms stad står inför en rad utmaningar, och där växande barnkullar samt bristen på utbildade förskollärare är de allra mest akuta och högst prioriterade frågorna just nu. Det är därför svårt att motivera prioriteringar som innebär att ett redan generöst regelverk blir än mer omfattande. För oavsett vad den s-ledda majoriteten i Stockholms stad säger så kommer en reform likt denna att innebära kostnader. I Uppsala kommun beslutade nyligen den s-ledda majoriteten i kommunen att minska antalet timmar i förskolan för barn till föräldralediga från 30 till 20 timmar. Totalt berörs 1600 barn och på det räknar man med att spara drygt 25 miljoner kronor per år. Givet Stockholms storlek så bör kostnaden uppgå till närmare 100 miljoner kronor.

För att inte urholka förskolans kvalitet, försvåra schemaläggning och organisation, eller leda till större barngrupper, bör de nuvarande reglerna för rätt till förskola för barn vars föräldrar är föräldralediga kvarstå. Det vill säga bibehålla följande lydelse:

”Förskolebarn vars förälder/vårdnadshavare är föräldraledig enligt föräldraledighetslagen för vård av nyfött syskon, har rätt till plats om max 30 timmar per vecka fördelade under 4 eller 5 dagar och mellan klockan 8-9 och 14-16. Förläggningen av tiden regleras terminsvis. Förändringen träder ikraft en månad efter barnets födsel.”

Slutligen är det anmärkningsvärt att ett beslut som har så stora effekter på verksamheterna, såväl de kommunala som de fristående, inte har remitterats till branschorganisationerna för de fristående förskolorna. Det är heller inte, givet ärendets

omfattning, bra att ärendet dessutom stressas fram genom att remisstiden endast är på sex veckor.

Särskilt uttalande gjordes av Lars Bäck (V), Kjell Backman m.fl. (alla S) och Mariana Moreira Duarte m.fl. (alla MP) enligt följande.

Den moderna förskolans pedagogiska verksamhet utrustar barnen med väsentliga förmågor, kunskaper och sociala färdigheter. Att gå på förskola ger också barnen bättre förutsättningar att nå sina kunskapsmål och att trivas i skolan. Förskolan har långsiktiga positiva effekter på barns lärande och utveckling och dessa effekter tenderar att vara stabila under lång tid – förskolan är en viktig del av starten på det livslånga lärandet. Förskolan fungerar utjämnande av socioekonomiska skillnader och är för många föräldrar ett ovärderligt stöd i omsorgen och fostran av deras barn. Det är därför viktigt att ge alla barn, oavsett familjesituation, lika rätt till förskolans verksamhet.

Förslaget innebär att det i hela staden blir ytterligare cirka 1 barn per avdelning som nu kommer att få möjlighet att gå upp till 2 timmar extra per dag om föräldrarna så önskar. Spridningen över staden är dock inte helt jämn. I vissa stadsdelar berörs fler barn, och i andra stadsdelar berörs färre barn. Införandet kommer därför nog att följas upp för att bland annat säkerställa en god arbetsmiljö.

Värt att notera är också att en del tid kommer att frigöras från både förskolepersonal, föräldrar" och stadsdelsnämnder som idag måste handlägga tusentals deltidssamtal för barn som har begränsad vistelsetid på grund av nyfött syskon samt ansökningar om avsteg från begränsad vistelsetid. Med rätt till heltid för alla barn minskar administrationen samtidigt som flexibiliteten för föräldrarna ökar i och med större valmöjlighet att välja när de ska lämna och hämta på förskolan.

Vi i Farsta Stadsdelsnämnd är därför positiva till de nya riktlinjerna men kommer samtidigt nog att följa utvecklingen inom vår stadsdels förskolor. Skulle det visa sig att reformen leder till att det uppstår ett ökat behov för att verksamheten ska fungera på ett bra sätt för våra barn, vår personal samt föräldrarna så kommer vi givetvis att ta politiska initiativ i frågan och ta kontakt med våra partiers företrädare i kommunstyrelse samt kommunfullmäktige.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Jessica Jormtun m.fl. (alla MP), Eva Fagerhem m.fl. (alla S) och Carita Stenbacka Tenezakis (V) enligt följande.

Förskolans verksamhet stimulerar barns utveckling och lärande. Förskolan syftar också till att ge alla barn lika villkor, oberoende av deras respektive behov och förutsättningar. Att ge alla barn rätt att delta i förskolans pedagogiska verksamhet är

viktigt. Det gäller även barn till föräldrar som är föräldralediga. Att få möjlighet till heltid på förskolan bör vara bra även för dessa barn.

Enligt skollagen ska förskolan stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda barnen en trygg omsorg. Verksamheten ska vara utformad så att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. En dag på förskola är inte en 'arbetsdag' utan en dag som kombinerar pedagogisk verksamhet med vila och lek.

Möjligheten till en utökad vistelse i förskolan skulle vara positiv för de barn vars föräldrar har behov av utökad tid vid föräldraledighet. Det är dock av största vikt att noggrant följa upp hur detta förslag kan komma att påverka förskolans verksamhet.

Särskilt uttalande gjordes av Abit Dundar m.fl. (alla L) och Lars Svärd m.fl. (alla M) enligt följande.

När utbildningsförvaltningen utrett möjligheten att även barn till föräldralediga ska omfattas av rätt till heltid framgår ett tydligt mönster. Samtliga svarande (se bilaga till detta ärende, Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande), såväl de fristående förskolorna genom referensgruppen för fristående förskolor, som stadsdelsförvaltningarna har uppgett att 'förslaget skulle innebära negativa konsekvenser på de organisatoriska förutsättningarna, i form av krav på högre personalresurser, ökade kostnader och större barngrupper under en period av dagen'.

Stadsdelsförvaltningens beräkning som visar att varje förskoleavdelning i snitt skulle utökas med 1,7 om förslaget genomförs. Konsekvenserna är väl beskrivna som kommer att påverka förskoleverksamheten negativt i vår stadsdel.

Den påfrestning på verksamheten som en rätt till heltid på förskolan för föräldralediga innebär är oacceptabel. Förskolans höga kvalitet kommer av naturliga skäl att naggas i kanten om förslaget genomförs, särskilt som det ska genomföras utan att några ytterligare ekonomiska medel för detta tillförs förskolan.

Förskolan i Stockholms stad står inför en rad utmaningar, och där växande barnkullar samt bristen på utbildade förskollärare är de allra mest akuta och högst prioriterade frågorna just nu. Det är därför svårt att motivera prioriteringar som innebär att ett redan generöst regelverk blir än mer omfattande. För oavsett vad den s-ledda majoriteten i Stockholms stad säger så kommer en reform likt denna att innebära kostnader. I Uppsala kommun beslutade nyligen den s-ledda majoriteten i kommunen att minska antalet timmar i förskolan för barn till föräldralediga från 30 till 20 timmar. Totalt berörs 1600 barn och på det räknar man med att spara drygt 25 miljoner kronor per år. Givet Stockholms storlek så bör kostnaden uppgå till närmare 100 miljoner kronor.

För att inte urholka förskolans kvalitet, försvåra schemaläggning och organisation, eller leda till större barngrupper, bör de nuvarande reglerna för rätt till förskola för barn vars föräldrar är föräldralediga kvarstå. Det vill säga bibehålla följande lydelse:

'Förskolebarn vars förälder/vårdnadshavare är föräldraledig enligt föräldraledighetslagen för vård av nyfött syskon, har rätt till plats om max 30 timmar

per vecka fördelade under 4 eller 5 dagar och mellan klockan 8-9 och 14-16. Förläggningen av tiden regleras terminsvis. Förändringen träder ikraft en månad efter barnets födsel.’

Slutligen är det anmärkningsvärt att ett beslut som har så stora effekter på verksamheterna, såväl de kommunala som de fristående, inte har remitterats till branschorganisationerna för de fristående förskolorna. Det är heller inte, givet ärendets omfattning, bra att ärendet dessutom stressas fram genom att remisstiden endast är på sex veckor.

Vi säger nej till förslaget om rätt till förskola på heltid för barn till föräldralediga.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Jennyfer Redin m.fl. (alla M) och Helen Jäderlund Eckardt (L) enligt följande.

- att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut
- att avslå förslaget om rätt till förskola på heltid för barn till föräldralediga
- att därutöver anföras

När utbildningsförvaltningen utrett möjligheten att även barn till föräldralediga ska omfattas av rätt till heltid framgår ett tydligt mönster. Samtliga svarande (se bilaga till detta ärende, Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande), såväl de fristående förskolorna genom referensgruppen för fristående förskolor, som stadsdelsförvaltningarna har uppgett att ”förslaget skulle innebära negativa konsekvenser på de organisatoriska förutsättningarna, i form av krav på högre personalresurser, ökade kostnader och större barngrupper under en period av dagen. Utbildningsförvaltningen har gjort en beräkning som visar att varje förskoleavdelning i snitt skulle utökas med ett barn om förslaget genomförs.

Den påfrestning på verksamheten som en rätt till heltid på förskolan för föräldralediga innebär är oacceptabel. Förskolans höga kvalitet kommer av naturliga skäl att naggas i kanten om förslaget genomförs, särskilt som det ska genomföras utan att några ytterligare ekonomiska medel för detta tillförs förskolan.

Förskolan i Stockholms stad står inför en rad utmaningar, och där växande barnkullar samt bristen på utbildade förskollärare är de allra mest akuta och högst prioriterade frågorna just nu. Det är därför svårt att motivera prioriteringar som innebär att ett redan generöst regelverk blir än mer omfattande. För oavsett vad den s-ledda majoriteten i Stockholms stad säger så kommer en reform likt denna att innebära kostnader. I Uppsala kommun beslutade nyligen den s-ledda majoriteten i kommunen

att minska antalet timmar i förskolan för barn till föräldralediga från 30 till 20 timmar. Totalt berörs 1600 barn och på det räknar man med att spara drygt 25 miljoner kronor per år. Givet Stockholms storlek så bör kostnaden uppgå till närmare 100 miljoner kronor.

För att inte urholka förskolans kvalitet, försvåra schemaläggning och organisation, eller leda till större barngrupper, bör de nuvarande reglerna för rätt till förskola för barn vars föräldrar är föräldralediga kvarstå. Det vill säga bibehålla följande lydelse:

”Förskolebarn vars förälder/vårdnadshavare är föräldraledig enligt föräldraledighetslagen för vård av nyfött syskon, har rätt till plats om max 30 timmar per vecka fördelade under 4 eller 5 dagar och mellan klockan 8-9 och 14-16. Förläggningen av tiden regleras terminsvis. Förändringen träder ikraft en månad efter barnets födsel.”

Slutligen är det anmärkningsvärt att ett beslut som har så stora effekter på verksamheterna, såväl de kommunala som de fristående, inte har remitterats till branschorganisationerna för de fristående förskolorna. Det är heller inte, givet ärendets omfattning, bra att ärendet dessutom stressas fram genom att remisstiden endast är på sex veckor.

Särskilt uttalande gjordes av Kadir Kasirga m.fl. (alla S), Anton Fendert m.fl. (alla MP) och Leif Larsson (V) enligt följande.

Den moderna förskolans pedagogiska verksamhet utrustar barnen med väsentliga förmågor, kunskaper och sociala färdigheter. Att gå på förskola ger också barnen bättre förutsättningar att nå sina kunskapsmål och att trivas i skolan. Förskolan har långsiktiga positiva effekter på barns lärande och utveckling och dessa effekter tenderar att vara stabila under lång tid – förskolan är en viktig del av starten på det livslånga lärandet. Förskolan fungerar utjämnande av socioekonomiska skillnader och är för många föräldrar ett ovärderligt stöd i omsorgen och fostran av deras barn. Det är därför viktigt att ge alla barn, oavsett familjesituation, lika rätt till förskolans verksamhet.

Förslaget innebär att det i hela staden blir ytterligare cirka 1 barn per avdelning som nu kommer att få möjlighet att gå upp till 2 timmar extra per dag om föräldrarna så önskar. Spridningen över staden är dock inte helt jämn. I vissa stadsdelar berörs fler barn, och i andra stadsdelar berörs färre barn. Införandet kommer därför nog att följas upp för att bland annat säkerställa en god arbetsmiljö.

Värt att notera är också att en del tid kommer att frigöras från både förskolepersonal, föräldrar och stadsdelsnämnder som idag måste handlägga tusentals deltidsavtal för barn som har begränsad vistelsetid på grund av nyfött syskon samt ansökningar om avsteg från begränsad vistelsetid. Med rätt till heltid för alla barn minskar administrationen samtidigt som flexibiliteten för föräldrarna ökar i och med större valmöjlighet att välja när de ska lämna och hämta på förskolan.

Särskilt uttalande gjordes av Helen Jäderlund Eckardt (L) enligt följande.

Den rödgrönrosa majoriteten i stadshuset vill att barn till föräldralediga föräldrar ska ha rätt till att vistas heltid i förskolan. För närvarande har de rätt till 30 timmar i veckan. Vi i Liberalerna motsätter oss majoritetens förslag.

Stockholm är redan idag mycket generöst mot föräldralediga föräldrar vars barn har rätt till 30 timmar förskola i veckan, dubbels så mycket som lagstadgade 15 timmar i veckan. Det är bra för både barn och föräldrar och ska självklart vara kvar.

Men om rätt till heltid införs, dessutom utan att förskolan får extra resurser, kommer det att påverka förskolans kvalitet negativt. Påfrestningarna kommer att bli större för personalen och risken är stor att barngrupperna blir större för att förskolorna ska få ihop ekonomin när fler barn är på plats under längre tid. Detta har stadsdelarna själva uppgivit som möjliga konsekvenser när de tillfrågats om förslaget.

Liberalerna vill att Stockholms förskolor ska hålla högsta klass. Då får kvaliteten inte urholkas av dyra reformer som få efterfrågar.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Maria Johansson m.fl. (alla L) och Henrik Sjölander m.fl. (alla M) enligt följande.

Att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut

Att avslå förslaget om rätt till förskola på heltid för barn till föräldralediga

Att därutöver anföras

När utbildningsförvaltningen utrett möjligheten att även barn till föräldralediga ska omfattas av rätt till heltid framgår ett tydligt mönster. Samtliga svarande (se bilaga till detta ärende, Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande), såväl de fristående förskolorna genom referensgruppen för fristående förskolor, som stadsdelsförvaltningarna har uppgett att ”förslaget skulle innebära negativa konsekvenser på de organisatoriska förutsättningarna, i form av krav på högre personalresurser, ökade kostnader och större barngrupper under en period av dagen. Utbildningsförvaltningen har gjort en beräkning som visar att varje förskoleavdelning i snitt skulle utökas med ett barn om förslaget genomförs.

Den påfrestning på verksamheten som en rätt till heltid på förskolan för föräldralediga innebär är oacceptabel. Förskolans höga kvalitet kommer av naturliga skäl att naggas i kanten om förslaget genomförs, särskilt som det ska genomföras utan att några ytterligare ekonomiska medel för detta tillförs förskolan.

Förskolan i Stockholms stad står inför en rad utmaningar, och där växande barnkullar samt bristen på utbildade förskollärare är de allra mest akuta och högst prioriterade frågorna just nu. Det är därför svårt att motivera prioriteringar som innebär att ett redan generöst regelverk blir än mer omfattande. För oavsett vad den s-

ledda majoriteten i Stockholms stad säger så kommer en reform likt denna att innebära kostnader. I Uppsala kommun beslutade nyligen den s-ledda majoriteten i kommunen att minska antalet timmar i förskolan för barn till föräldralediga från 30 till 20 timmar. Totalt berörs 1600 barn och på det räknar man med att spara drygt 25 miljoner kronor per år. Givet Stockholms storlek så bör kostnaden uppgå till närmare 100 miljoner kronor.

För att inte urholka förskolans kvalitet, försvåra schemaläggning och organisation, eller leda till större barngrupper, bör de nuvarande reglerna för rätt till förskola för barn vars föräldrar är föräldralediga kvarstå. Det vill säga bibehålla följande lydelse:

”Förskolebarn vars förälder/vårdnadshavare är föräldraledig enligt föräldraledighetslagen för vård av nyfött syskon, har rätt till plats om max 30 timmar per vecka fördelade under 4 eller 5 dagar och mellan klockan 8-9 och 14-16. Förläggningen av tiden regleras terminsvis. Förändringen träder ikraft en månad efter barnets födsel.”

Vi vill i detta sammanhang också föra fram att vi delar förvaltningens syn på de negativa konsekvenser som de nya urvalsgrunden (barn med platsgaranti som riskerar att inte få plats inom garantitiden) riskerar att få för familjer eftersom denna har lagts till före syskonförtur i reglerna för fördelning av platser. En vardag med hämtning och lämning på en (1) förskola är svår att få ihop för de flesta familjer. Lämning och hämtning som måste ske på två förskolor, kanske på olika sidor av Kungsholmen, kan vara den faktor som gör att vardagen inte längre går ihop för en familj. En negativ konsekvens kan naturligtvis vara att barnen måste spendera längre dagar på förskolan, en annan kan vara att en förälder måste gå ner i arbetstid. Att införa en turordning som gör att chansen för dessa negativa konsekvenser ökar, är inte rimligt.

Slutligen är det anmärkningsvärt att ett beslut som har så stora effekter på verksamheterna, såväl de kommunala som de fristående, inte har remitterats till branschorganisationerna för de fristående förskolorna. Det är heller inte, givet ärendets omfattning, bra att ärendet dessutom stressas fram genom att remisstiden endast är på sex veckor.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Benjamin Dousa m.fl. (alla M) enligt följande.

1. Nämnden bifaller delvis förvaltningens förslag till beslut.
2. Nämnden avslår förslaget om rätt till förskola på heltid för barn till föräldralediga.
3. Nämnden anför därutöver:

När utbildningsförvaltningen utrett möjligheten att även barn till föräldralediga ska omfattas av rätt till heltid framgår ett tydligt mönster. Samtliga svarande, såväl de

fristående förskolorna genom referensgruppen för fristående förskolor, som stadsdelsförvaltningarna har uppgett att ”förslaget skulle innebära negativa konsekvenser på de organisatoriska förutsättningarna, i form av krav på högre personalresurser, ökade kostnader och större barngrupper under en period av dagen. Utbildnings-förvaltningen har gjort en beräkning som visar att varje förskoleavdelning i snitt skulle utökas med ett barn om förslaget genomförs.

Den påfrestning på verksamheten som en rätt till heltid på förskolan för föräldralediga innebär är oacceptabel. Förskolans höga kvalitet kommer av naturliga skäl att naggas i kanten om förslaget genomförs, särskilt som det ska genomföras utan att några ytterligare ekonomiska medel för detta tillförs förskolan.

Förskolan i Stockholms stad står inför en rad utmaningar, och där växande barnkullar samt bristen på utbildade förskollärare är de allra mest akuta och högst prioriterade frågorna just nu. Det är därför svårt att motivera prioriteringar som innebär att ett redan generöst regelverk blir än mer omfattande. För oavsett vad den s-ledda majoriteten i Stockholms stad säger så kommer en reform likt denna att innebära kostnader. I Uppsala kommun beslutade nyligen den s-ledda majoriteten i kommunen att minska antalet timmar i förskolan för barn till föräldralediga från 30 till 20 timmar. Totalt berörs 1 600 barn och på det räknar man med att spara drygt 25 miljoner kronor per år. Givet Stockholms storlek så bör kostnaden uppgå till närmare 100 miljoner kronor.

För att inte urholka förskolans kvalitet, försvåra schemaläggning och organisation, eller leda till större barngrupper, bör de nuvarande reglerna för rätt till förskola för barn vars föräldrar är föräldralediga kvarstå. Det vill säga bibehålla följande lydelse:

”Förskolebarn vars förälder/vårdnadshavare är föräldraledig enligt föräldraledighetslagen för vård av nyfött syskon, har rätt till plats om max 30 timmar per vecka fördelade under 4 eller 5 dagar och mellan klockan 8-9 och 14-16. Förläggningen av tiden regleras terminsvis. Förändringen träder ikraft en månad efter barnets födsel.”

Slutligen är det anmärkningsvärt att ett beslut som har så stora effekter på verksamheterna, såväl de kommunala som de fristående, inte har remitterats till bransch-organisationerna för de fristående förskolorna. Det är heller inte, givet ärendets omfattning, bra att ärendet dessutom stressas fram genom att remisstiden endast är på sex veckor.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Kristina Lutz m.fl. (alla M) enligt följande.

- att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut
- att avslå förslaget om rätt till förskola på heltid för barn till föräldralediga
- att därutöver anföra

När utbildningsförvaltningen utrett möjligheten att även barn till föräldralediga ska omfattas av rätt till heltid framgår ett tydligt mönster. Samtliga svarande (se bilaga till detta ärende, Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande), såväl de fristående förskolorna genom referensgruppen för fristående förskolor, som stadsdelsförvaltningarna har uppgett att ”förslaget skulle innebära negativa konsekvenser på de organisatoriska förutsättningarna, i form av krav på högre personalresurser, ökade kostnader och större barngrupper under en period av dagen. Utbildningsförvaltningen har gjort en beräkning som visar att varje förskoleavdelning i snitt skulle utökas med ett barn om förslaget genomförs.

Den påfrestning på verksamheten som en rätt till heltid på förskolan för föräldralediga innebär är oacceptabel. Förskolans höga kvalitet kommer av naturliga skäl att naggas i kanten om förslaget genomförs, särskilt som det ska genomföras utan att några ytterligare ekonomiska medel för detta tillförs förskolan.

Längre dagar på förskolan i en tätare barngrupp. Trötta barn i en ansträngd organisation. Barnperspektivet i förslaget lyser med sin frånvaro.

Förskolan i Stockholms stad står inför en rad utmaningar, och där växande barnkullar samt bristen på utbildade förskollärare är de allra mest akuta och högst prioriterade frågorna just nu. Det är därför svårt att motivera prioriteringar som innebär att ett redan generöst regelverk blir än mer omfattande. För oavsett vad den s-ledda majoriteten i Stockholms stad säger så kommer en reform likt denna att innebära kostnader. I Uppsala kommun beslutade nyligen den s-ledda majoriteten i kommunen att minska antalet timmar i förskolan för barn till föräldralediga från 30 till 20 timmar.

Totalt berörs 1600 barn och på det räknar man med att spara drygt 25 miljoner kronor per år. Givet Stockholms storlek så bör kostnaden uppgå till närmare 100 miljoner kronor.

För att inte urholka förskolans kvalitet, försvåra schemaläggning och organisation, eller leda till större barngrupper, bör de nuvarande reglerna för rätt till förskola för barn vars föräldrar är föräldralediga kvarstå. Det vill säga bibehålla följande lydelse:

”Förskolebarn vars förälder/vårdnadshavare är föräldraledig enligt föräldraledighetslagen för vård av nyfött syskon, har rätt till plats om max 30 timmar per vecka fördelade under 4 eller 5 dagar och mellan klockan 8-9 och 14-16. Förläggningen av tiden regleras terminsvis. Förändringen träder ikraft en månad efter barnets födsel.”

Slutligen är det anmärkningsvärt att ett beslut som har så stora effekter på verksamheterna, såväl de kommunala som de fristående, inte har remitterats till branschorganisationerna för de fristående förskolorna. Det är heller inte, givet ärendets omfattning, bra att ärendet dessutom stressas fram genom att remisstiden bara är på sex veckor.

Särskilt uttalande gjordes av Ewa Larsson m.fl. (alla MP), Claes Elmgren m.fl. (alla S) och Tina Kratz (V) enligt följande.

Förvaltningen lyfter fram att det både finns för- som nackdelar med förslaget och föreslår därför en stadsövergripande utvärdering. Vi tror att möjligheten till en utökad vistelse i förskolan skulle vara positivt för de barn som är berörda av reformen. Barnets rätt till heltid kommer leda till att det blir fler barn under en större del av dagen, d v s även den tid när det enligt dagens planering är en lägre andel personal på plats. Det är dock av största vikt att noggrant följa hur denna reform kan komma att påverka förskolans verksamhet. Det är viktigt att analysera vilka konsekvenserna blir för de olika barngruppernas storlek och möjligheter att hålla kvalitet i den pedagogiska verksamheten. Detta för att säkerställa en bra tillvaro för både barn och personal.

Förskolans verksamhet stimulerar barns utveckling och lärande. Förskolan syftar också till att ge alla barn lika villkor, oberoende av deras respektive behov och förutsättningar. Att ge alla barn rätt att delta i förskolans pedagogiska verksamhet är viktigt. Det gäller även barn till föräldrar som är föräldralediga. Att få möjlighet till heltid på förskolan bör vara bra även för dessa barn. Enligt skollagen ska förskolan stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda barnen en trygg omsorg. Verksamheten ska vara utformad så att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. En dag på förskola är inte en ”arbetsdag” utan en dag som kombinerar pedagogisk verksamhet med vila och lek.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Elisabeth Johnson m.fl. (alla M) och Jan Jönsson m.fl. (alla L) enligt följande.

1. Att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut
2. Att avslå förslaget om rätt till förskola på heltid för barn till föräldralediga
3. Att därutöver anföras

När utbildningsförvaltningen utrett möjligheten att även barn till föräldralediga ska omfattas av rätt till heltid framgår ett tydligt mönster. Samtliga svarande (se bilaga till detta ärende, Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande), såväl de fristående förskolorna genom referensgruppen för fristående förskolor, som stadsdelsförvaltningarna har uppgett att ”förslaget skulle innebära negativa konsekvenser på de organisatoriska förutsättningarna, i form av krav på högre personalresurser, ökade kostnader och större barngrupper under en period av dagen. Utbildningsförvaltningen har gjort en beräkning som visar att varje förskoleavdelning i snitt skulle utökas med ett barn om förslaget genomförs.

Den påfrestning på verksamheten som en rätt till heltid på förskolan för föräldralediga innebär är oacceptabel. Förskolans höga kvalitet kommer av naturliga

skäl att naggas i kanten om förslaget genomförs, särskilt som det ska genomföras utan att några ytterligare ekonomiska medel för detta tillförs förskolan.

Förskolan i Stockholms stad står inför en rad utmaningar, och där växande barnkullar samt bristen på utbildade förskollärare är de allra mest akuta och högst prioriterade frågorna just nu. Det är därför svårt att motivera prioriteringar som innebär att ett redan generöst regelverk blir än mer omfattande. För oavsett vad den s-ledda majoriteten i Stockholms stad säger så kommer en reform likt denna att innebära kostnader. I Uppsala kommun beslutade nyligen den s-ledda majoriteten i kommunen att minska antalet timmar i förskolan för barn till föräldralediga från 30 till 20 timmar. Totalt berörs 1600 barn och på det räknar man med att spara drygt 25 miljoner kronor per år. Givet Stockholms storlek så bör kostnaden uppgå till närmare 100 miljoner kronor.

"För att inte urholka förskolans kvalitet eller leda till större barngrupper, försvåra schemaläggning och organisation eller framförallt för att inte genom långa vistelsetider försämra barnens anknytningen till sina föräldrar bör de nuvarande reglerna för rätt till förskola för barn vars föräldrar är föräldralediga kvarstå."

"Förskolebarn vars förälder/vårdnadshavare är föräldraledig enligt föräldraledighetslagen för vård av nyfött syskon, har rätt till plats om max 30 timmar per vecka fördelade under 4 eller 5 dagar och mellan klockan 8-9 och 14-16. Förläggningen av tiden regleras terminsvis. Förändringen träder ikraft en månad efter barnets födsel."

Slutligen är det anmärkningsvärt att ett beslut som har så stora effekter på verksamheterna, såväl de kommunala som de fristående, inte har remitterats till branschorganisationerna för de fristående förskolorna. Det är heller inte, givet ärendets omfattning, bra att ärendet dessutom stressas fram genom att remisstiden endast är på sex veckor.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Bengt Porseby (L) enligt följande.

Att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut

Att avslå förslaget om rätt till förskola på heltid för barn till föräldralediga

Att därutöver anföra

När utbildningsförvaltningen utrett möjligheten att även barn till föräldralediga ska omfattas av rätt till heltid framgår ett tydligt mönster. Samtliga svarande (se bilaga till detta ärende, Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande), såväl de fristående förskolorna genom referensgruppen för fristående förskolor, som stadsdelsförvaltningarna har uppgett att "förslaget skulle innebära negativa konsekvenser på de organisatoriska förutsättningarna, i form av krav på högre personalresurser, ökade kostnader och större barngrupper under en period av dagen. Utbildningsförvaltningen har gjort en

beräkning som visar att varje förskoleavdelning i snitt skulle utökas med ett barn om förslaget genomförs.

Den påfrestning på verksamheten som en rätt till heltid på förskolan för föräldralediga innebär är oacceptabel. Förskolans höga kvalitet kommer av naturliga skäl att naggas i kanten om förslaget genomförs, särskilt som det ska genomföras utan att några ytterligare ekonomiska medel för detta tillförs förskolan.

Förskolan i Stockholms stad står inför en rad utmaningar, och där växande barnkullar samt bristen på utbildade förskollärare är de allra mest akuta och högst prioriterade frågorna just nu. Det är därför svårt att motivera prioriteringar som innebär att ett redan generöst regelverk blir än mer omfattande. För oavsett vad den s-ledda majoriteten i

Stockholms stad säger så kommer en reform likt denna att innebära kostnader. I Uppsala kommun beslutade nyligen den s-ledda majoriteten i kommunen att minska antalet timmar i förskolan för barn till föräldralediga från 30 till 20 timmar. Totalt berörs 1600 barn och på det räknar man med att spara drygt 25 miljoner kronor per år. Givet Stockholms storlek så bör kostnaden uppgå till närmare 100 miljoner kronor.

För att inte urholka förskolans kvalitet, försvåra schemaläggning och organisation, eller leda till större barngrupper, bör de nuvarande reglerna för rätt till förskola för barn vars föräldrar är föräldralediga kvarstå. Det vill säga bibehålla följande lydelse:

”Förskolebarn vars förälder/vårdnadshavare är föräldraledig enligt föräldraledighetslagen för vård av nyfött syskon, har rätt till plats om max 30 timmar per vecka fördelade under 4 eller 5 dagar och mellan klockan 8-9 och 14-16. Förläggningen av tiden regleras terminsvis. Förändringen träder ikraft en månad efter barnets födsel.”

Slutligen är det anmärkningsvärt att ett beslut som har så stora effekter på verksamheterna, såväl de kommunala som de fristående, inte har remitterats till branschorganisationerna för de fristående förskolorna. Det är heller inte, givet ärendets omfattning, bra att ärendet dessutom stressas fram genom att remisstiden endast är på sex veckor”.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
(bilaga 2 § 4)

Södermalms stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Christoffer Järkeborn m.fl. (alla M) och Anne-Lie Elfvén (L) enligt följande.

Att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut
Att avslå förslaget om rätt till förskola på heltid för barn till föräldralediga
Att därutöver anföras

När utbildningsförvaltningen utrett möjligheten att även barn till föräldralediga ska omfattas av rätt till heltid framgår ett tydligt mönster. Samtliga svarande (se bilaga till detta ärende, Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande), såväl de fristående förskolorna genom referensgruppen för fristående förskolor, som stadsdelsförvaltningarna har uppgett att ”förslaget skulle innebära negativa konsekvenser på de organisatoriska förutsättningarna, i form av krav på högre personalresurser, ökade kostnader och större barngrupper under en period av dagen. Utbildningsförvaltningen har gjort en beräkning som visar att varje förskoleavdelning i snitt skulle utökas med ett barn om förslaget genomförs.

Den påfrestning på verksamheten som en rätt till heltid på förskolan för föräldralediga innebär är oacceptabel. Förskolans höga kvalitet kommer av naturliga skäl att naggas i kanten om förslaget genomförs, särskilt som det ska genomföras utan att några ytterligare ekonomiska medel för detta tillförs förskolan.

Förskolan i Stockholms stad står inför en rad utmaningar, och där växande barnkullar samt bristen på utbildade förskollärare är de allra mest akuta och högst prioriterade frågorna just nu. Det är därför svårt att motivera prioriteringar som innebär att ett redan generöst regelverk blir än mer omfattande. För oavsett vad den s-ledda majoriteten i Stockholms stad säger så kommer en reform likt denna att innebära kostnader. I Uppsala kommun beslutade nyligen den s-ledda majoriteten i kommunen att minska antalet timmar i förskolan för barn till föräldralediga från 30 till 20 timmar. Totalt berörs 1600 barn och på det räknar man med att spara drygt 25 miljoner kronor per år. Givet Stockholms storlek så bör kostnaden uppgå till närmare 100 miljoner kronor.

För att inte urholka förskolans kvalitet, försvåra schemaläggning och organisation, eller leda till större barngrupper, bör de nuvarande reglerna för rätt till förskola för barn vars föräldrar är föräldralediga kvarstå. Det vill säga bibehålla följande lydelse:

”Förskolebarn vars förälder/vårdnadshavare är föräldraledig enligt föräldraledighetslagen för vård av nyfött syskon, har rätt till plats om max 30 timmar per vecka fördelade under 4 eller 5 dagar och mellan klockan 8-9 och 14-16. Förläggningen av tiden regleras terminsvis. Förändringen träder ikraft en månad efter barnets födsel.”

Slutligen är det anmärkningsvärt att ett beslut som har så stora effekter på verksamheterna, såväl de kommunala som de fristående, inte har remitterats till branschorganisationerna för de fristående förskolorna. Det är heller inte, givet ärendets omfattning, bra att ärendet dessutom stressas fram genom att remisstiden endast är på sex veckor.

Älvsjö stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Johan Nilsson m.fl. (alla M), Jan Bressler (L) och Evy Kjellberg (C) enligt följande.

- delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut
- att avslå förslaget om rätt till förskola på heltid för barn till föräldralediga
- att därutöver anföra

När utbildningsförvaltningen utrett möjligheten att även barn till föräldralediga ska omfattas av rätt till heltid framgår ett tydligt mönster. Samtliga svarande (se bilaga till detta ärende, Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande), såväl de fristående förskolorna genom referensgruppen för fristående förskolor, som stadsdelsförvaltningarna har uppgett att ”förslaget skulle innebära negativa konsekvenser på de organisatoriska förutsättningarna, i form av krav på högre personalresurser, ökade kostnader och större barngrupper under en period av dagen. Utbildningsförvaltningen har gjort en beräkning som visar att varje förskoleavdelning i snitt skulle utökas med ett barn om förslaget genomförs.

Den påfrestning på verksamheten som en rätt till heltid på förskolan för föräldralediga innebär är oacceptabel. Förskolans höga kvalitet kommer av naturliga skäl att naggas i kanten om förslaget genomförs, särskilt som det ska genomföras utan att några ytterligare ekonomiska medel för detta tillförs förskolan.

Förskolan i Stockholms stad står inför en rad utmaningar, och där växande barnkullar samt bristen på utbildade förskollärare är de allra mest akuta och högst prioriterade frågorna just nu. Det är därför svårt att motivera prioriteringar som innebär att ett redan generöst regelverk blir än mer omfattande. För oavsett vad den s-ledda majoriteten i Stockholms stad säger så kommer en reform likt denna att innebära kostnader. I Uppsala kommun beslutade nyligen den s-ledda majoriteten i kommunen att minska antalet timmar i förskolan för barn till föräldralediga från 30 till 20 timmar. Totalt berörs 1600 barn och på det räknar man med att spara drygt 25 miljoner kronor per år. Givet Stockholms storlek så bör kostnaden uppgå till närmare 100 miljoner kronor.

För att inte urholka förskolans kvalitet, försvåra schemaläggning och organisation, eller leda till större barngrupper, bör de nuvarande reglerna för rätt till förskola för barn vars föräldrar är föräldralediga kvarstå. Det vill säga bibehålla följande lydelse:

”Förskolebarn vars förälder/vårdnadshavare är föräldraledig enligt föräldraledighetslagen för vård av nyfött syskon, har rätt till plats om max 30 timmar per vecka fördelade under 4 eller 5 dagar och mellan klockan 8-9 och 14-16. Förläggningen av tiden regleras terminsvis. Förändringen träder ikraft en månad efter barnets födsel.”

Slutligen är det anmärkningsvärt att ett beslut som har så stora effekter på verksamheterna, såväl de kommunala som de fristående, inte har remitterats till branschorganisationerna för de fristående förskolorna. Det är heller inte, givet ärendets omfattning, bra att ärendet dessutom stressas fram genom att remisstiden endast är på sex veckor.

Särskilt uttalande gjordes av Evy Kjellberg (C) enligt följande.

Enligt förslaget, har barn vars föräldrar är föräldralediga med yngre syskon rätt till förskola på heltid. Redan i dag har kommunen en generös vistelsetid med maximalt 30

timmar per vecka fördelade under 4 eller 5 dagar. Detta är dubbelt så lång tid som Skollagen föreskriver.

Centerpartiet anser att det finns mycket annat som för närvarande bör prioriteras som mindre barngrupper, fler förskollärare, lokaler etc. att denna ökning bör vänta. Den nuvarande vistelsetiden med 30 timmar bör fortsätta att gälla.

”Redan i dag finns möjlighet för föräldrar att ansöka om utökad vistelsetid p.g.a. särskilda skäl eller för att föräldrarna inte är föräldralediga utan, studerar eller arbetar”. Citat.

Denna möjlighet ska även fortsättningsvis finnas anser Centerpartiet.

Östermalms stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Therese Carlborg m.fl. (alla M) och Mimmi Deljerud Engholm (L) enligt följande.

att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut
att avslå förslaget om rätt till förskola på heltid för barn till föräldralediga
att därutöver anföra

När utbildningsförvaltningen utrett möjligheten att även barn till föräldralediga ska omfattas av rätt till heltid framgår ett tydligt mönster. Samtliga svarande (se bilaga till detta ärende, Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande), såväl de fristående förskolorna genom referensgruppen för fristående förskolor, som stadsdelsförvaltningarna har uppgett att ”förslaget skulle innebära negativa konsekvenser på de organisatoriska förutsättningarna, i form av krav på högre personalresurser, ökade kostnader och större barngrupper under en period av dagen. Utbildningsförvaltningen har gjort en beräkning som visar att varje förskoleavdelning i snitt skulle utökas med ett barn om förslaget genomförs.

Den påfrestning på verksamheten som en rätt till heltid på förskolan för föräldralediga innebär är oacceptabel. Förskolans höga kvalitet kommer av naturliga skäl att naggas i kanten om förslaget genomförs, särskilt som det ska genomföras utan att några ytterligare ekonomiska medel för detta tillförs förskolan.

Förskolan i Stockholms stad står inför en rad utmaningar, och där växande barnkullar samt bristen på utbildade förskollärare är de allra mest akuta och högst prioriterade frågorna just nu. Det är därför svårt att motivera prioriteringar som innebär att ett redan generöst regelverk blir än mer omfattande. För oavsett vad den s-ledda majoriteten i Stockholms stad säger så kommer en reform likt denna att innebära kostnader. I Uppsala kommun beslutade nyligen den s-ledda majoriteten i kommunen att minska antalet timmar i förskolan för barn till föräldralediga från 30 till 20 timmar. Totalt berörs 1600 barn och på det räknar man med att spara drygt 25 miljoner kronor per år. Givet Stockholms storlek så bör kostnaden uppgå till närmare 100 miljoner kronor.

För att inte urholka förskolans kvalitet, försvåra schemaläggning och organisation, eller leda till större barngrupper, bör de nuvarande reglerna för rätt till förskola för barn vars föräldrar är föräldralediga kvarstå. Det vill säga bibehålla följande lydelse:

”Förskolebarn vars förälder/vårdnadshavare är föräldraledig enligt föräldraledighetslagen för vård av nyfött syskon har rätt till plats om max 30 timmar per vecka fördelade under 4 eller 5 dagar och mellan klockan 8-9 och 14-16. Förläggningen av tiden regleras terminsvis. Förändringen träder ikraft en månad efter barnets födsel.”

Slutligen är det anmärkningsvärt att ett beslut som har så stora effekter på verksamheterna, såväl de kommunala som de fristående, inte har remitterats till branschorganisationerna för de fristående förskolorna. Det är heller inte, givet ärendets omfattning, bra att ärendet dessutom stressas fram genom att remisstiden endast är på sex veckor.

Särskilt uttalande gjordes av Maria Antonsson m.fl. (MP), Birgit Marklund Beijer m.fl. (S) och Jaime Barrios (V) enligt följande.

Den moderna förskolans pedagogiska verksamhet utrustar barnen med väsentliga förmågor, kunskaper och sociala färdigheter. Förskolan ger också barnen bättre förutsättningar att nå sina kunskapsmål och att trivas i skolan. Den har långsiktiga positiva effekter på barns lärande och utveckling och dessa effekter tenderar att vara stabila under lång tid – förskolan är en viktig del av starten på det livslånga lärandet.

Möjligheten till en utökad vistelse i förskolan skulle därför vara positiv för de barn vars föräldrar önskar utökad tid vid föräldraledighet. Det är således viktigt att ge alla barn, oavsett familjesituation, lika rätt till förskolans verksamhet.

Det är dock av största vikt att noggrant följa upp hur detta förslag kan komma att påverka förskolans verksamhet och att analysera vilka konsekvenserna blir för dels barngruppernas storlek, dels möjligheterna att bibehålla kvalitén i den pedagogiska verksamheten. Detta för att säkerställa en bra tillvaro för både barn och personal.